

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 51

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2000

Ο ΕΚΦΥΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΡΙΟΦΥΛΑΞΗΣ

Όταν αποφασίστηκε η δημιουργία του θεσμού των Συνοριοφυλάκων, όλοι οι επιμεθεόριοι ικανοποιήθηκαν και είπαν πως, "τώρα, επί τέλους θα ησυχάσουμε"! Ήταν και η ρητή υπόσχεση και διαβεβαίωση του Υπουργείου, ότι με το νέο θεσμό θα στεγανοποιηθούν τα σύνορα. Όλα φαίνονταν πως θα πάνε σε μία κατάσταση ομαλοποίησης, αλλά και μιάς άλλης μορφής επικοινωνίας των "φυλάκων μας" με τους κατοίκους, αφού αυτοί οι άνθρωποι είχαν υποχρέωση συμβατική, να υπηρετήσουν με πενταετή θητεία στα νέα τμήματα και στους σταθμούς που επρόκειτο να δημιουργηθούν. Τα πράγματα όμως δεν εξελίχθηκαν έτσι. Αρκετές φορές γράψαμε με παρησία την άποψή μας και ασκήσαμε την κριτική μας. Οι συνοριοφρουροί, μετά ενάμιση χρόνο εφαρμογής του θεσμού, δεν ενσωματώθηκαν στις τοπικές κοινωνίες. Δεν επικοινωνούν με τους κατοίκους, και η υπηρεσία τους στη συνοριοφύλαξη, μετατράπηκε σε μία απλή υπηρεσιακή εργασιακή σχέση, "βάρδιας", "ωραρίου", "κυκλικής απασχόλησης", "τυπικής συμπεριφοράς" και "ψυχρής λογικής". Όταν ρωτήθηκε κάποιος, αν γνωρίζει πόσοι και ποιοι κάτοικοι μένουν τό χειμώνα στο Ορεινό, από το οποίο "περνούσε" στη βάρδια του, απάντησε: "Δεν είναι δική

μου δουλειά να ξέρω ποιοί μένουν εκεί". Και εκείνοι βέβαια δεν γνωρίζουν ποιοί τους φυλάνε, αν τους φυλάνε, πόσο τους φυλάνε και αν αυτοί με τις στολές παραλλαγής και χωρίς διακριτικά που κυκλοφορούν εκεί και τους βλέπουν από το παράθυρο είναι, συνοριοφρουροί, λαθροκυνηγοί ή ...Αλβανοί! Τα πράγματα όμως γίνονται χειρότερα. Από το Δελτίο συμβάντων της Αστυνομίας Ιωαννίνων έγινε γνωστό ότι "Συνοριακοί του Τμήματος Δελβινακίου συνέλαβαν λαθρομετανάστες στο Σουλόπουλο"! Σε άλλα δελτία συνέβη το ίδιο στις Καρυές, στη Χρυσόρραχη και πιά κοντά στα Γιάννενα. Δηλαδή, η συνοριοφύλαξη δεν είναι πλέον στα σύνορα, αλλά στα κράσπεδα του λεκανοπεδίου Ιωαννίνων. Οι φύλακες αυτοί του Σουλόπουλου, των Καρυών, της Χρυσόρραχης και των άλλων τοπωνυμίων γύρω από τα Γιάννενα, δεν είναι πλέον συνοριοφρουροί, όταν δρουν 50 και πλέον χιλιόμετρα από τη συνοριακή γραμμή. Η συνοριοφύλαξη έτσι εκφυλλίστηκε πλέον και δεν έχει καμιά σχέση με τα ΣΥΝΟΡΑ. Αυτοί που πιάνονται στο Σουλόπουλο και στις Καρυές, "πέρασαν" άνετα και με.... ασφάλεια τα συμβατικά σύνορα, επιβεβαιώνοντας έτσι, έμμεσα, την αποτυχία και τον εκφυλισμό ενός θεσμού στον οποίο τόσες ελπίδες είχαν αποθέσει οι παραμεθεόριοι κάτοικοι.

ΤΟ ΛΟΥΚΕΤΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ

Πλησιάζουν δύο μήνες από τις 19 Αυγούστου, που ο Δήμαρχος Άνω Πωγωνίου κ. Δημ. Μπάσιος έβαλε το λουκέτο και κλειδωσε την πολιτιστική δράση των φορέων του Δημοτικού Διαμερίσματος Μερόπης, και το λουκέτο της ντροπής παραμένει. Μία ενέργεια, πρωτοφανής για τα πολιτιστικά χρονικά του Πωγωνίου. Να τιμωρεί, ένας δήμαρχος τους συνδημότες του ενός Δημοτικού Διαμερίσματος, επικαλούμενος την αλαζονία μιάς ιδιοκτησιακής αντίληψης για ένα κτίσμα που ανήκε στην τέως Κοινότητα Μερόπης και που το απέκτησε "ανευ κόπου", ο Δήμος με τη χάρη του Καποδιστριακού Νόμου.

Ακόμη, και "φιλοξενούμενοι" ή "νοικάρηδες" να ήταν οι φορείς της Μερόπης για να παρουσιάσουν την έκθεση της πολιτιστικής δράσης τους, αν είχε πολιτιστική ανησυχία και ευαισθη-

σία ο κ. Δήμαρχος, θα τους άφηνε, τουλάχιστον τις μέρες του πανηγυριού, να τα δούν οι Μεροπαιίοι, οι φίλοι τους που έφθασαν εκεί, και οι Πωγωνήσιοι. Αλλά ο Δήμαρχος δεν είχε πολιτιστικό ενδιαφέρον και ευαισθησία. Και έστειλε τον άτυχο υδραυλικό του Δήμου κ. Κώστα Μεντή, σε χρέη κλητήρα, με τις αλυσίδες και το λουκέτο να το κλειδώσει!

Δύο μήνες μετά το λουκέτο παραμένει, και αποτελεί ένα δείγμα μιάς βαρβαρικής και στερημένης πολιτισμού ενέργειας, ενός Δημάρχου που δημαρχεύει σε μία περιοχή με πολιτιστική παράδοση και κληρονομιά. Είναι ντροπή για το Πωγωνί μας. Για την Τοπική μας Αυτοδιοίκηση. Αλλά πρέπει να πούμε στον κ. Δήμαρχο, ότι αυτό που έκανε στη Μερόπη, δεν ταιριάζει στο Πωγωνί, δεν αντιπροσωπεύει σε τίποτε την Πωγωνήσια παράδοση και το Πωγωνήσιο ήθος.

ΝΑ ΚΑΕΙ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ;

Πάνω στα αποκαΐδια, της καταστροφής που έπληξε το Κάτω Πωγωνί είχαν γίνει δηλώσεις από όλους τους προσδραμόντες αξιοματούχους της Πολιτείας ότι, αφού "ανακάλυψαν" τώρα, την εγκατάλειψη του Πωγωνίου, θα εφαρμοσθεί μία ολοκληρωμένη πρόταση ανάπτυξης για όλο το Πωγωνί. Σκοπός η στήριξη του πληθυσμού και μιά αναπτυξιακή προοπτική για την επαρχία. Στο διάστημα που πέρασε από την καταστροφή και τις πληθωρικές δηλώσεις, τα πράγματα δεν φαίνεται πως πηγαίνουν προς αυτή την κατεύθυνση. Τώρα, αυτό που ψιλοκουβεντιάζεται είναι ένα περιορισμένο πρόγραμμα για τα δύο χωριά, με επικέντρωση κυρίως, στα πολλά "τσιμέντια", που θα φάνε τα σχέδια για αυτούς, τους αμφιλεγόμενους "πρότυπους οικισμούς"! Και αυτό το γεγονός, θα καταλήξει μιά ακόμη ευκαιρία, η οποία θα περάσει χωρίς να γίνει πράξη μιά αναπτυξιακή προοπτική. Ακόμη και η ελεγχόμενη κυνηγετική ζώνη, η μόνη ανέξοδη και μοναδική προοπτική ανάπτυξης για την περιοχή που κήκε, όπως δείχνουν τα πράγματα "πνίγεται" από τα άνομα συμφέροντα εκείνων που θέλουν να συνεχισθεί η ασιτοδία και η λεηλασία

του φυσικού περιβάλλοντος και του θηραματικού πλούτου.

Για όλο όμως το Πωγωνί, υπάρχουν μιά μεγάλη σειρά από προτάσεις, από έργα αρχιτεκτονικά που σταμάτησαν, και άλλα που συνεχίζονται με αργούς ρυθμούς καθώς και πολλές εξαγγελίες για άλλα έργα που έμειναν στο...αγγελτήριο με τα οποία θα μπορούσε να αλλάξει η μοίρα του τόπου μας και να δημιουργηθούν πολλές θέσεις εργασίας. Ξαν συμβολή σε μιά τέτοια προσπάθεια των φορέων της Επαρχίας, να υπενθυμίσουν απλώς αυτές τις "δεσμεύσεις" της Πολιτείας, η εφημερίδα μας προσφέρει στους αναγνώστες της το ένθετο με τις απόψεις του εκδότη κ. Κων/νου Κωστούλα όπως αυτές δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα "ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ" των Ιωαννίνων, του Πωγωνήσιου εκδότη κ. Βασ. Κουτσολιόντου. Ο περιορισμός σε μέτρα ανακούφισης των καμένων περιοχών θα δώσει την αφορμή για πικρές σκέψεις στο υπόλοιπο Πωγωνί που δεν είχε την... "τύχη", να καεί. Εκτός και αν πρέπει να καεί και το υπόλοιπο, για να ενταχθεί σε κάποιο πρόγραμμα, κάτι που θα χαροποιούσε πολύ τους... Αλβανούς. Να καεί και το υπόλοιπο;

ΑΠΟΨΕΙΣ

Ο ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟΝ

λετητές και ειδικοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ερευνούν τέτοιους οικισμούς και τους θεωρούν μιά λύση μέσα στην γενική περιβαλλοντική σύγχρονη αντίληψη. Στην περίπτωση των χωριών μας, αντί της συγκέντρωσης σε μια μικρή τσιμεντογετονιά, ίσως θα ήταν καλύτερα να διατηρηθούν οι οικισμοί όπως είναι, χωρίς να ξεσιπλωθούν οι άνθρωποι, οι οποίοι δεν μπορούν σήμερα να ξαναρχίσουν από την αρχή σαν.... πρόσφυγες. Ενός πρότυπου που ζούσαν σε ένα νέο "πρότυπο" που δεν θα έχει μέλλον για τους ηλικιωμένους που μένουν εκεί. Με όσα χρήματα θα διατεθούν για το νέο πρότυπο οικισμό-και ακούγονται κάποιοι αριθμοί για δεκατομμύρια- θα μπορούσαν να γίνουν και τα καμένα σπίτια και να βελτιωθούν οι υποδομές και οι κοινωφελείς υπηρεσίες

ώστε να καλυτερέψει το επίπεδο ζωής. Ακόμη, να ενισχυθούν κάποιες παραγωγικές δραστηριότητες κυρίως κτηνοτροφικές, γεωργικές αλλά γιατί όχι και εργαστηριακές, ώστε να κρατηθούν και νεώτερες ηλικίες. Αν μιλούμε για πρότυπο, θα πρέπει μάλλον να στραφούν οι αρμόδιοι σε κάποιο πρότυπο σχέδιο ανάπτυξης σαν αυτά που έχουν σχεδιαστεί για τέτοιες "πεθαμένες", και τώρα καμένες, περιοχές, από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και με την καθιέρωση ειδικών κινήτρων από την Πολιτεία. Τώρα μάλιστα που τίθεται σε εφαρμογή το διασυνοριακό πρόγραμμα INTERREG III είναι μιά καλή ευκαιρία για ένταξη σε αυτό, της καμένης περιοχής. Είναι μιά ευκαιρία να γίνει ένα πειραματικό πρόγραμμα ανάπτυξης ενός οικισμού σε διασπορά να αποτελέσει, έναν Μνημειακό οικισμό

διασποράς και μιάς κοινωνίας που έτσι επιβίωσε και έτσι παραδοσιακά διατηρήθηκε. Μιά έξυπνη επέμβαση από μελετητές με φαντασία και μεράκι, μπορεί να φέρει καλύτερα αποτελέσματα από όσα οι "τσιμεντοποιοί" με τυποποιημένες λύσεις και "ομοιομορφες"τσιμεντόπλακες. Ας μη βιαστούν κάποιοι, που τρέχουν πίσω από τις μπετονιέρες. Ας τους προκάνουν κάποιοι που αγαπούν τον τόπο που γεννήθηκαν για να βγεί τελικά ένα αποτέλεσμα με ταυτότητα, να προσελκύει και άλλους που θα μπορούσαν να συνεισφέρουν σε μιά πραγματική ανάπτυξη αυτής της περιοχής. Βέβαια, να μη λησμονούμε πως όλο το Πωγωνί έχει ανάγκη μιάς παρέμβασης. Να δούμε αν υπάρχει φαντασία, τσαγανό, και ουσιαστικό ενδιαφέρον για την επαρχία μας πέραν από την "ανοικοδόμηση" των καμένων, που δεν είναι σήμερα ότι ήταν εκείνα που έκαψαν οι Γερμανοί. Μιά νέα προοπτική, ένα καινούριο όραμα. Ποιος θα τολμήσει;

K.X.K.

Εν ..θερμώ, και κατά τις ώρες που η πύρινη λαίλαπα έκαιγε και κατέστρεφε τα χωριά Αγία Μαρίνα και Λάβδανη στο Κάτω Πωγωνί κάποιοι-ποιοί:- από τους προσδραμόντες παράγοντες της Πολιτείας, αποφάσισαν και εξήγγειλαν "επί τόπου", την κατασκευή "πρότυπου οικισμού" για την στέγαση των πυροπαθών και την συγκέντρωση των χωριών. Μιά απόφαση στη βάση της "πολιτικής", χωρίς μελέτη από τους ειδικούς. Όχι βέβαια από μηχανικούς και ...τσιμεντοποιούς, αλλά από εκείνους που μελετούν τα κοινωνικά και ιστορικά στοιχεία που οδήγησαν τους κατοίκους στην επιλογή αυτού του τρόπου διαβίωσης σε αυτή την περιοχή. Μιά κοινωνική παράδοση και ζωή που αριθμοί πολλά χρόνια από τότε που οι καλύβες έγιναν σπίτια και οι κάτοικοι "έγιναν ένα" με τον τόπο, το περιβάλλον, την αυλή τους. Έτσι, οι κάτοικοι αυτών των χωριών, όπως ρίζωσαν, συμβίωσαν, και αναπτύχθηκαν οικιστικά, αποτελούν ένα μνημειακό οικιστικό σύνολο που αυτό το ίδιο είναι ένα είδος πρότυπου οικισμού. Υπάρχουν με-

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

♦ Συγχαίρουμε το γιό μας Μιχάλη Οικονόμου Βιολόγο,-Διδάκτορα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων-Ιατρό, που πήρε και την ειδικότητα του Γαστρεντερολόγου. Επίσης συγχαίρουμε και τη νύφη μας Ευγενία Παντελιά-Οικονόμου που πήρε την ειδικότητα Χειρουργού Οφθαλμιάτρου, ευχόμενοι καλή σταδιοδρομία.

Οι γονείς τους Σωκράτης-Ναυσικά Οικονόμου

♦ Από τον παππού και τις γιαγιάδες, στην εγγονή Γεωργία Χατζηγιάνην που πέτυχε στη Γυμναστική Ακαδημία Σερρών, τις θερμότερες ευχές για καλές σπουδές.

Γεώργιος και Χρυσούλα Τζήμα Ιωάννα Χατζηγιάνην

♦ Τον αγαπημένο μας εγγονό Άκη Λεωνίδα Γκρόζα συγχαίρουμε θερμώς που πέρασε στη Σχολή Ηλεκτρονικής Θεσσαλονίκης και του ευχόμαστε ολόψυχα καλή πρόοδο.

Ο παππούς, η γιαγιά Βασίλης-Τζένη Παπαβασιλείου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΞΗΡΟΒΑΝΤΟΥ

♦ Η Αδελφότητα Ξηροβάλτου, η Εκκλησιαστική Επιτροπή και το Τοπικό Συμβούλιο του χωριού ευχαριστούν θερμά, όλους όσους ενίσχυσαν οικονομικά, βοήθησαν και συμπαράστηκαν με οποιοδήποτε μέσο και τρόπο, τόσο στην ανακίνηση και επισκευή της Εκκλησίας της "ΠΑΝΑΓΙΑΣ", όσο και στην επιτυχή πραγματοποίηση της εκδήλωσης της 20ης Αυγούστου 2000. Επίσης, ευχαριστούν όλους αυτούς που παρβρέθηκαν στην πανήγυρη, ιδιαίτερα τους Ξηροβαλτινούς που ήλθαν από το εξωτερικό και ακόμη το Δήμο Δελβινάκιου που διέθεσε το λεωφορείο για την μετακίνηση του χορευτικού και άλλων προσκυνητών.

Για τα Συμβούλια

Θεοφάνης Κατσούκης εφημέριος
Κώστας Φακατσέλης
Λυκούργος Διονυσόπουλος

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Μηνιαία Έκδοση για τους Πωγωνήσιους

ΕΔΡΑ: Πωγωνιανή
Ιδιοκτήτης-εκδότης-διευθυντής:
Κων. Χρ. Κωστούλας
Διευθύνσεις επικοινωνίας:
Πωγωνιανή (Τ.Κ. 44005), τηλ. 0657-31333
Ιωάννινα-Οπλ. Πουτέστη 16 (Τ.Κ. 45332),
τηλ. 0651-70485

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΕ»
Πέραμα Ιωαννίνων

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

- ♦ Η Χαρίκλεια Μαυρομάτη του Δημητρίου πέτυχε στη Γεωπονική Σχολή Βόλου
- ♦ Ο Γεώργιος Ευθυμιάδης του Κων/νου και της Βασιλικής το γένος Καρέντζου πέτυχε στην Πολυτεχνική Θεσσαλονίκης.
- ♦ Η Ευτυχία Οικονόμου του Θεοδώρου πέτυχε στο Οικονομικό Τμήμα Ιωαννίνων.
- ♦ Ο Γεράσιμος Κούρτης του Γρηγορίου και της Θεοδώρας το γένος Ευθυμιάδης πέτυχε στα ΤΕΙ Ηλεκτρολογίας Πειραιώς.
- ♦ Η Μυρτώ Φραγγούλη, εγγονή του Παν Μίσσα, πέτυχε στη Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων Θεσσαλονίκης.
- ♦ Ο Θωμάς Μποντίνης του Γεωργίου πέτυχε στη Γεωπονική Θεσσαλονίκης
- ♦ Ο Θωμάς Νάστος του Αλέξανδρου πέτυχε στη Βιομηχανική Βόλου
- ♦ Η Λαμπρινή Καλλιάρκου του Βασιλείου από Κ. Μερρόπη πέτυχε στα ΤΕΙ Αθηνών – Τμήμα Πολιτικών και Έργων Υποδομής.

Προσθέτουμε και τα δικά μας συγχαρητήρια στους νέους και νέες για την επιτυχία τους και τους ευχόμαστε καλές σπουδές. Περιμένουμε πληροφορίες και για άλλες επιτυχίες τις οποίες με μεγάλη ευχαρίστηση θα δημοσιεύσουμε.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Συγχαίρω τον αγαπητό φίλο και συγχωριανό Παύλο Αθ. Παλούκα για την προαγωγή του σε Σχολικό Σύμβουλο Δ.Ε. και του εύχομαι καλή δύναμη στα νέα του καθήκοντα. Αποτελεί τιμή και καύχημα για το χωριό μας "Ποντικάτες".

Ο χωριανός του
Αντώνιος Φ. Εξάρχος

*Αγαπητέ Παύλο σε παρακαλώ δέξου και τις δικές μου ευχές για υγεία και ευδοκίμηση,
Κων. Κωστούλας

ΜΗΝΥΤΗΡΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΥΡΚΑΓΙΑ

Στον εισαγγελέα Αρείου Πάγου Παν Δημόπουλο κατέθεσε μηνυτήρια αναφορά ο Μιχ. Κυρίτης από την Αγία Μαρίνα, οι γονείς του οποίου ήταν μεταξύ των θυμάτων της μεγά-

λης πυρκαγιάς στο Κάτω Πωγωνίον τον περασμένο Αύγουστο. Ο μηνυτής επιρρίπτει ευθύνη για εγκληματική αδράνεια, αμέλεια και παραλήψεις των οργάνων της Πολιτείας.

ΓΑΜΟΙ

* Η κ. Χαρά Βαγγέλη Σαρακηνού το γένος Κ. Τραντάφυλλου από την Κάτω Μερρόπη απέκτησε αγοράκι στην Αθήνα, δεύτερο στην οικογένεια. Να τους ζήσει.

ΘΑΝΑΤΟΙ

* Απεβίωσε στο Ωραιόκαστρο ο Ιωάννης Καλλιάρκος 92 ετών.
* Απεβίωσε στη Χαραυγή η Αφροδίτη Παρτάλη 85 ετών.
* Απεβίωσε στην Αθήνα ο Θε-

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ
0657

ΟΤΕ Δελβινάκιου	22399
	22121
	22139
ΔΕΗ Δελβινάκιου	22211
Ταχ. Βήσσανης	71249
Ταχ. Δελβινάκιου	22244
Ταχ. Κεφαλοβρύσου	41210
Ταχ. Πωγωνιανής	31210
Δημόσιο Ταμείο	22246
Συμβολαιογραφείο	22198
Ιερά Μητρόπολη	22203
Κυνηγετικός Σύλλογος	22359
Κέντρο Υγείας	22222
Δελβινάκιου	22540, 22541
Φαρμακείο Δελ.	22525
Φαρμακείο Κεφ/σου	41012
Ιατρείο Βασιλικού	41300
Ιατρείο Βήσσανης	71366
Ιατρείο Κερασόβου	51624
Ιατρείο Κεφαλ/σου	41586
Ιατρείο Κτισμάτων	51201
Ιατρείο Πωγωνιανής	31203
Αστυνομία Δελ/κίου	22216
	22365
Αστυνομία Βήσσανης	71243
Αστυνομία Καστανής	51570
Αστυνομία Κεφ/σου	41216
Αστυνομία Κτισμάτων	51292
Αστυνομία Πωγ/νής	31201
Ελεγχος Διαβατηρίων	
Κακαβιάς	51230
Τελωνείο Κακαβιάς	51210
Δασονομείο	22208
Φυλάκιο Κακαβιάς	51300
Φυλάκιο Δρυμάδων	31344

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Άνω Πωγωνίου	(0657) 41206
	ΦΑΞ - 41206
Δελβινάκιου	(0657) 22204
	ΦΑΞ - 22444
Κοιν. Λάδδανης	(0657) 51667
Κοιν. Πωγωνιανής	(0657) 31227

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΟΤΗΝΗΣΙΑ ΒΥΒΛΙΟΤΗΚΗ»

1. Κων. Χρ. Κωστούλα «Ο κάμπος του Ξηροβάλτου - Το μεγάλο ντερένι του Πωγωνίου» Μια σύνθετη εργασία για το πέρασμα του Ξηροβάλτου
2. Κων. Χρ. Κωστούλα «Γνωριμία με την Πωγωνιανή» Ένας μικρός οδηγός με ιστορικά και άλλα στοιχεία για την Πωγωνιανή
3. «Πωγωνινικά» Ανατύπωση του σπάνιου αυτού βιβλίου του Ι. Λαμπριδίου που πρωτοεκδόθηκε το 1889
4. «Πωγωνινικά Χρονικά» Τόμος 1
Θέματα: Αρχαιολογία-Ιστορία-Λαογραφία-Πεζογραφία-Ποίηση-Έρευνα-Στατιστικά-Βιβλιογραφία-Τοπωνύμια κ.ά.
5. «Φωτογραφικό Λεύκωμα Πωγωνίου» Σειρά 1
Ένα 16σελίδο μεγάλο σχήματος 20X28, με 16 σπάνιες φωτογραφίες Πωγωνίου
6. Κων. Χρ. Κωστούλα «Η μόνα μολογάει κι εγώ γράφω» Μια καταγραφή αφηγήσεων με τοπικές ιστορίες, κοινωνική και αγροτική ζωή, έθιμα, προλήψεις, δοξασίες μιας εποχής στο Δολό και αλλού.
7. «Πωγωνινικά Χρονικά» Τόμος 2
Θέματα: Έρευνα-Αρχαιολογία-Ιστορία-Πεζογραφία-Ποίηση-Στατιστική-Τοπωνύμια-Φωτογραφία
8. «Πωγωνιανή» Φωτογραφική αναδρομή 100 χρόνων
9. Κων. Χρ. Κωστούλα «Ένα παδί του '40 θυμάται» Ένα «παδικό ρεπορτάζ» ενθυμύσεων από τον πόλεμο του '40
10. Κων. Χρ. Κωστούλα «Οι ειδησεογράφοι του Γένους» Μια καταγραφή ενθυμύσεων στα εκκλησιαστικά βιβλία του Φαραγγίου
11. Κων. Χρ. Κωστούλα «Το μικρό χρονικό του Σχολείου Ρομπάτων (Μερρόπης) Πωγωνίου» Μια καταγραφή πληροφοριών για την εκπαίδευση των παιδιών των Ρομπάτων.

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΘΗΚΑΝ ΤΑ ΛΥΟΜΕΝΑ

Τελείωσε η εγκατάσταση των λυόμενων οικίσκων για την προσωρινή στέγαση των πυροπαθών κατοίκων των δύο χωριών Αγίας Μαρίνας και Λαβδανής. Με την εγκατάσταση των λυόμενων οικίσκων εκεί που επέλεξαν οι πυροπαθείς κάτοικοι δίνεται μια άμεση λύση στο στεγαστικό πρόβλημα. Για την οριστική βέβαια λύση της κατασκευής των καμένων σπιτιών έχει επιλεγεί η δημιουργία προτύπου οικισμού όπως έχουμε γράψει αλλού. Δεν υπάρχει ενιαία άποψη για το θέμα αυτό και εκφράζονται διάφορες απόψεις. Μελέτες και σχέδια γίνονται αλλά ακόμη δεν έχει ληφθεί κάποια οριστική απόφαση.

ΝΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ

Για ανακατασκευή των καταστραφέντων από την πυρκαγιά της 24-8-2000 στο χωριό Αγία Μαρίνα του Δήμου Δελβινάκιου ιερών Ναών: Αγίας Μαρίας, Αγίου Δημητρίου και Αγίων Αποστόλων ανοίχθηκε ο υπ' αρ. 79474155326 λογαριασμός στην Εθνική Τράπεζα.

Τη Συντονιστική Επιτροπή αποτελούν οι: Σιάννος Απόστολος πρόεδρος Τοπικού Συμβουλίου. Μπουντάλης Σωκράτης, πρόεδρος Αδελφότητας, Μπούγιας Πέτρος επίτροπος της εκκλησίας.

Ο ΑΡΧΑΙΟΝΟΡΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

Είναι ευκαιρία, και δυστυχώς ατυχής συγκυρία, να υπενθυμίσουμε στο Δήμο Άνω Πωγωνίου, πως μαζί με την "περιουσία" των Κοινοτήτων που κληρονόμησε, είναι και η υποχρέωση να επιβλέπει και τον αρχαιολογικό χώρο της Άνω κοιλάδας του Γορμού. Αυτό πρόβλεπε σχετικό έγγραφο που είχε σταλλεί στις τώες Κοινότητες του Δήμου, όταν ο χώρος αυτός χαρακτηρίστηκε αρχαιολογικός και στον οποίο απαγορεύεται κάθε δραστηριότητα οικδομική και άλλη επέμβαση χωρίς την έγκριση της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας. Αυτές οι υποχρεώσεις μεταφέρθηκαν στο νέο Δήμο. Αν είχε, λοιπόν, ο δήμαρχος του Δήμου Άνω Πωγωνίου, το ίδιο...πολιτιστικό ενδιαφέρον που έδειξε για την πολιτιστική δράση του δικού του Δημοτικού Διαμερίσματος Μερρόπης, που της έβαλε λουκέτο στο παλιό σχολείο, το οποίο θεωρεί "ιδιοκτησία" του, τότε θα έπρεπε να ενδιαφερθεί και για την τύχη του αρχαιολογικού χώρου που... "κληρονόμησε"! Αν ενδιαφερόταν πράγματι για τα πολιτιστικά, θα ρωτούσε να μάθει από πού φθάνουν στο Κεφαλόβρυσο, έδρα του Δήμου, τα φορτία με πέτρες και κτίζον σπία (ή και πουλουν;) οι συγχωριανοί του Χ. Μ... και Β. Κ...! Αν είχε τέτοιο ενδιαφέρον, ΑΝ..., τότε θα μάθανε εύκολα πως αυτές οι πέτρες προέρχονται από τον αρχαιολογικό χώρο, όπου απαγορεύεται η λατομεία και θα έκανε τις νόμιμες ενέργειες κατά των παραβατών. ο ίδιο ισχύει και για τα φορτία ξύλων. Δεν το έκανε, και επιμερίζεται τις ευθύνες που του ανήκουν. Μιλάμε βέβαια για πολιτισμό, ΑΝ τον αντιλαμβάνεται έτσι ο Δήμαρχος που έβαλε το λουκέτο στον πολιτισμό!!

ΜΗΠΩΣ ΘΥΜΑΣΤΕ ΚΥΡΙΕ ΝΟΜΑΡΧΑ;

Μήπως θυμάστε Κύριε Νομάρχα πότε είπατε το μεγάλο λόγο: "ΤΟ ΠΩΓΩΝΙ ΜΠΟΡΕΙ ΚΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΖΗΣΕΙ;" Να σας βοηθήσουμε από το αρχείο μας. Το Νοέμβριο του 1996! Πώς πέρασαν τόσα χρόνια;

ΘΕΝΕΙ Η ΔΕΝ ΘΕΝΕΙ Η ΒΗΣΣΑΝΗ; ΘΕΝΕΙ Η ΔΕΝ ΘΕΝΕΙ ΤΟ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟ;

Πέρασε, όπως γράψαμε στο προηγούμενο φύλλο μας, μία αίτηση να... συλλογισθεί η Βήσσανη στο Δήμο Άνω Πωγωνίου και να αποσπαστεί βέβαια από το Δήμο Δελβινάκιου! Είναι κάτι το καινούργιο στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ένα μήνα μετά από αυτή την απόφαση, τα πράγματα δεν είναι ξεκαθαρισμένα. Βήσσανιώτες που ρωτήθηκαν στα Γιάννενα δεν είχαν ιδέα για την αίτηση και την απόφαση και εξέφρασαν την διασάφηση τους γιατί βρέθηκαν να μην είναι ενημερωμένοι. Ούτε στο χωριό, ούτε και από τον Δήμο Άνω Πωγωνίου ο οποίος "μπολιαζόταν" με νέο αίμα από μία νέα κοινωνική ομάδα σημαντική. Αλλά και οι Κεφαλοβρυσιότες δεν φαίνονται ενθουσιασμένοι με μία

τέτοια αλλαγή των ορίων, γιατί, μαζί με τα άλλα, θα βρεθεί ο Δήμαρχος μπροστά σε νέα θέματα...ιδιοκτησίας και τί θα τα κάνει τόσα παλαιοκτισματα τα οποία θα χρειασθούν, πέραν της συντήρησης, και αλυσίδες και...λουκέτα! Θέλουν, λοιπόν η δεν θέλουν τελικά οι δύο πλευρές, αυτής της ιστορίας, την αλλαγή; Κάποιοι κάνουν και λογαριασμούς με τα "κουκιά" και πολύ μπερδεύονται. Προβληματισμός γενικά και τοπικοσκεπτικισμός! Και περιμένουν και οι Μερροπαίοι να δούν την εξέλιξη, προβληματιζόμενοι αν πρέπει να κάνουν αίτηση στην Κοινότητα Πωγωνιανής ή στο Δήμο Δελβινάκιου -γειτονεύουν και με τους δύο για αλλαγή Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης...

ΤΕΛΙΚΑ ΔΕΝ ΠΑΡΑΙΤΗΘΗΚΕ ΚΑΝΕΙΣ...

Τελικά στο Δήμο Δελβινάκιου δεν παραιτήθηκε κανείς όπως συναπεφάσαν τότε που το σίδερο ήταν...ζεστό! Το Ταμείο, το Γραφείο ΔΟΥ Δελβινάκιου,μ είναι πλέον παρελθόν και αντικείμενο ιστορικών μελετητών ή.... φιλολόγων για ωραίους επιμνημόσυνους λόγους! Μία τέτοια προσπάθεια ήθελε άλλο δρόμο υποστήριξης και κινητοποίησης. Και αυτός ο δρόμος είναι της ανάπτυξης και της οικονομικής ενδυνάμωσης της επαρχίας μας και του ευρύτερου χώρου. Και βέβαια μία ευρύτερη κινητοποίηση καθολική και περισσότερο έντονη και όχι με παραπτώσεις εν θερμώ και μετά δικαιολογίες και παραμονή. Αυτή η κατάληξη, αφοπλίζει και αφυδρώνει κάθε νέα πρωτοβουλία και προσπάθεια κινητοποίησης φορέων και συνδημοτών στο μέλλον.

ΚΑΝΟ ΓΙΑ... ΧΩΜΑΤΕΡΗ!

Τώρα που δαυλοκόπηκε το Κάτω Πωγωνί και έγινε στάχτη, είναι καλό για...χωματερή! Κάτι τέτοιο ακούγεται πάλι με χρυσό περιτύλιγμα κάποιες πιστώσεις και κάποιες θέσεις εργασίας για "δικούς μας" ανθρώπους. Ας έχουν το νού τους εκεί στο Κάτω Πωγωνί αυτούς που φθάνουν ως.... "Δαναοί με δώρα"!

ΝΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΥΡΟΠΑΘΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ

Αριθμός Λογαριασμού Όψεως Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος 30003002065-19 ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΥΡΟΠΑΘΩΝ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ

ΣΤΑΥΡΟΣ Β. ΜΠΕΤΖΟΥΝΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΟ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 130 - Τ.Κ. 542 48

ΤΗΛ. 30.1.267 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Σ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΟΥΝΑΡΗ 2 (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΝΑΝΤΙ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ)

Δέχεται καθημερινώς 9-1 π.μ. και 6-8 μ.μ.
εκτός από απογεύματα Δευτέρας-Τετάρτης που θα δέχεται με ραντεβού

Τηλ.: 30404, κιν.: 093-823338

Σύμβαση με όλα τα Ταμεία

Μ.Μ.Β. ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.
Φοροτεχνικά, Λογιστικά,
Οικονομοτεχνικές μελέτες

Μάριος Βίλλης

Ηλεκτρ. Μηχανικός Η/Υ
Υπεύθυνος Μηχανοργάνωσης

Μιχαήλ Αγγέλου 5
453 92 Ιωάννινα
τηλ.: 0651 - 64610, 64611
fax: 0651-64611

e-mail: mmb@otenet.gr

ΠΑΝΟΣ ΧΡ. ΖΩΪΔΗΣ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Ειδικός προσθετολόγος

Λασκαρίδου 110 - Καλλιθέα

Τηλ.: 9522221 - 094 774664

ΤΟ ΠΩΓΩΝΙ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Ιστορία-παράδοση-η σημερινή ερήμωση

2ον

Η Ολλανδέζα μουσικολόγος Εύα Μολέν, που μελέτησε το Πωγωνήσιο μοιρολόι επί τρία χρόνια είπε τούτα τα συγκινητικά λόγια: "Όταν ακούω το Ηπειρωτικό μοιρολόι, δακρύζω. Νιώθω μία συναισθηματική φόρτιση, κάτι αλλάζει μέσα μου, κάτι που μοιάζει να με συνδέει με τη γή, τη φύση και την ιστορία".

► Γράφει ο Αθαν Δέμος, φιλόλογος

«Ο ζωντανός ο χωρτός παρηγοριά δεν έχει». (Σήμερα, φυσικά, τα μέσα επικοινωνίας έχουν εκμηδενίσει τις αποστάσεις και φαίνεται απίστευτο αυτό που ίσχυε παλιά).

Ενα άλλο αξιοπρόσεκτο σημείο της ιστορίας του Πωγωνίου είναι η περίπτωση του Μοναστηριού στη γέφυρα των Αγίων ή όπως συνηθίσει να το λέει ο λαός "στους Αγιούς". Ακολουθώντας το δρόμο Ιωαννίνων-Κακαβιάς, πριν φθάσουμε στη λίμνη Ζαράβινα, συναντούμε τη γέφυρα του ποταμού Γορμού. Είναι όμως γνωστή ως γέφυρα των Αγίων, γιατί δεξιά στο απότομο βουνό που υψώνεται, μέσα σε μία σπηλιά, που μόνον αετοί μπορούν να φθάσουν, υπάρχει παμπάλαια μοναστική κρύπτη, γνωστή με τον τίτλο: "το Μοναστήρι στους Αγιούς". Σ' αυτό αναφέρεται το δημοτικό

τραγούδι:

"Κεύω τον άνεμο κι' αχάει, μωρέ παπά Ντελήπαπα

τόν κούγω και μαλώνει, Ντελήπαπα λεβέντη.

Εσείς θουνά των Γραβενών και πεύκα του Μετσόθου

Εσείς καλά τον ξέρετε αυτόν τον Παπαγιώργη

Που' ταν μικρός στα γράμματα, μικρός στα πινακίδια

Και τώρα στα γεράματα, εδγήκε κλέφτης στα βουνά.

Όλα τα κάστρα πάτησε, κι' όλα τα μοναστήρια,

το Μοναστήρι στους Αγιούς, δεν μπόρ' να το πατήσει κ.λ.π.

Εδώ έχουμε τον απλό λειτουργό του Υψίστου, που στη διάρκεια της δουλείας ως "καλός ποιμήν" έθεσε την ψυχή του υπέρ των προβάτων του. Με τα ολίγα γράμματα που ήξερε έγινε ο αφανής διδάσκαλος του Γένους, διδάσκοντας τα σκλαβωμένα Ελληνόπουλα τα στοιχειώδη γράμματα "του Θεού τα πράματα", διατηρώντας έτσι άσβεστη τη φλόγα της πίστης στο Θεό και της αγάπης στην πατρίδα και τον συνάνθρωπο. Και όταν η ανάγκη το επέβαλε έπαυσε το καριοφίλι και έτρεχε στα βουνά και γίνονταν κλέφτης, που πολεμούσε τον τύραννο, στέλνοντας το μήνυμα ότι η ελληνική ψυχή είναι εδώ, ακοίμητος φρουρός του μαρμαρωμένου βασιλιά, που περίμενε την ώρα που θα ξυπνούσε για να δώσει τους Αγαρηνούς ως την Κόκκινη Μηλιά!

συνεχίζεται

Διονυσίας Λυδοπούλου

• ΕΝΑ ΑΛΛΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ... ..

Αγαπημένο μου χωριό, δυό λόγια θα σου γράψω
Δυό λόγια σαν Μνημόσυνο τον πόνο σου να κλάψω.
Αγαπημένο μου χωριό, σε μιά πλαγιά χτισμένο
που τ' αγεράκι του βουνού σε λούζει μυρωμένο.
Μικρό χωριό μου όμορφο, που απλώνεσαι ως το ρέμα
με τα πλατάνια, τα πολλά, μέσ' τα νερά λουσμένα,
με τα βουνά σου, τα ψηλά, ζωή, δροσιά, μας δίνεις
και με τα κρύα σου νερά, αξέχαστο θα μείνεις.
Ντυμένο μέσ' το πράσινο μοιάζεις, σαν περιβόλι.
μακριά σου κι αν βρισκόμαστε, σε νοσταλγούμε όλοι.
Αγαπημένο μου χωριό μέσ' την πλαγιά επάνω
τη Νύχτα σ' ονειρεύομαι και την Αυγή σε χάνω.
Ήθελα να γινόμουν, γοργόφτερο πουλάκι
ναρχόμουν κάθε Άνοιξη και το Καλοκαίρι
να πέταγα, ναρχόμουν, κάθε εποχή και ώρα
Προσκυνητής, να σ' έβλεπα μικρή μου, όμορφη χώρα,
να ζω τις ωραιότερες ώρες του δειλινού σου
κι ύστερα να χανόμουν στους άπειρους καμηούς σου.

• ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ

Η θρυλική Μουργκάνα μας, Κάστρο θεμελιωμένο
σαν Δράκοντα ακοίμητος φυλάει το χωριό μας.
Κουδούνια ελαλούσανε, πουλιά εκελαϊδούσαν
τα περδικολαλήματα, και του βουνού η φλογέρα
όλα μαζί αρμονικά δονούσαν τον αέρα.
Τώρα σε αποχαιρετώ, μ' ένα στερνό αντίο
και με τον τελευταίο μου ευχαριστήριο ύμνο.
Μουργκάνα μου περήφανη χαιρόμαι τη μορφή σου
σαν Νύφη, όμορφοστόλιστη, μοιάζει η κορυφή σου.
Περίφανα τα έλατα σκιάζουν τις πλαγιές σου
και το πρωί με τη δροσιά, λυγούν οι κορυφές σου.
Στον ίσκιο τους φυτρώνουνε, λογίων λογίων λουλούδια,
το μυρωδάτο τσάι σου, βοτάνι του χειμώνα,
που το τρυγούν οι μέλισσες, το κρύβει η ανεμώνα.
Πάντα κοντάσου νάμενα με τη δική σου χάρη,
Ποτέ δεν θα φοβόμουν, ο χάρος να με πάρει.

♦ Αυτά τα δυό πονήματα της Διονυσίας Λυδοπούλου, από την Αγία Μαρίνα, είναι τα πρώτα μετά την καταστρεπτική φωτιά που έπληξε το Κάτω Πωγωνί και το χωριό της. Δοκίμασθηκε και η ίδια, όταν με πόνο ψυχής είδε το σπίτι της να καίγεται μαζί με ό,τι είχε αποθησαυρίσει μιά ζωή. Παρόλη αυτή τη συμφορά και τον πόνο, η Διονυσία μένει εκεί, ριζιμίο λι-

K.X.K

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Το 12ο βιβλίο της "ΠΩΓΩΝΗΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ". Συγγραφέας του ο Αχιλλέας Βοζιάρης από το χωριό Ποντικάτες. Τίτλος του βιβλίου: "Ενα άλλο παιδί του '40 θυμάται από την Ιταλοκρατούμενη πλευρά". Το βιβλίο εκδόθηκε με τη χορηγία του Αχιλλέα Βοζιάρη στη μνήμη των γονέων του, και τα έσοδα που θα προκύψουν θα είναι υπέρ της Αδελφότητας Ποντικατιωτών.

ΜΑΡΙΑΝΑ ΧΑΡ. ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Δικηγόρος

Σόλωνος 128

Τηλ. 3814682 • 3813580

αν ελκυστικά ενδιαφέρονται για τον εθνικό χώρο και κορμό, και αν είναι επίσης ελκυστικές στις πληθωρικές δηλώσεις που έκαναν "επί τόπου" και με φρεσκοσκαμμένους τους τάφους των θυμάτων και τις εστίες να καπνίζουν πάνω από τα καμένα σπίτια.

Πολύ σύντομα θα εκτιμηθεί και θα μετρηθεί το βάρος της αλήθειας και της αξιοπιστίας των λόγων αυτών, που καταγράφθηκαν από τα μέσα ενημέρωσης και αποτελούν πλέον ντοκουμέντα δεσμευτικά, για μία οριστική λύση των αναπτυξιακών προβλημάτων του Πωγωνίου, τα οποία βγήκαν στην επιφάνεια με την κακή εμπειρία των καταστροφικών και φονικών πυρκαγιών.

Η καταγραφή που επιχειρήθηκε με αυτή αναδρομή στο ιστορικό παρελθόν των έργων στο Πωγωνί, αποκάλυψε πως αν τελειώσουν σύντομα τα έργα που εκπλούνται και όλα έχουν αναγγελθεί κατά καιρούς με τις εγκατεστημένες δαπάνες, ελάχιστοι νέοι σχεδιασμοί θα χρεωσθούν. Τα λόγια και τα κλάματα τελείωσαν. Ας αρχίσουν τα έργα. Οι τοπικοί άρχοντες ας μελετήσουν τα νέα δεδομένα για μιά συνεργασία και μιά συντονισμένη δράση. Είναι μιά τελευταία ευκαιρία για το Πωγωνί. Η καταστροφή ας αφανίσει τους Πωγωνήσιους, που και αυτοί επιμερίζονται ένα μέρος της ευθύνης για μερικά πράγματα που δεν έγιναν και για όλα θα μπορούσαν να γίνουν αλλά δεν υπήρχε η αναγκαία συνείδηση και συναντίληψη.

Η ατυχής συγκυρία των καταστροφών από τις πυρκαγιές αποτελεί μια ευκαιρία για αυτοκριτική και για ένα ξεκίνημα, για μιά άλλη μορφή αντίκρισης της πραγματικότητας και μιάς μορφής άλλης συνεργασίας παραγωγικής και ελπιδοφόρας. Μιάς ελπίδας, που δεν πρέπει να ταφεί στις στάχτες που άφησε αυτή η καταστροφική συμφορά που βρήκε το Πωγωνί.

Κων. Χρ. Κωστούλας

Ιωάννινα

Σεπτέμβριος 2000

ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΕΣ ΦΩΤΙΕΣ ΣΤΟ ΚΑΤΩ ΠΩΓΩΝΙ ΤΟΝ ΑΥΤΟΥΣΤΟ ΤΟΥ 2000

Στην εφημερίδα "Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ" συχνά αναφερόμαστε σε ειδήσεις, πληροφορίες και προτάσεις για την ανάπτυξη του Πωγωνίου. Μετά τις πυρκαγιές στο Κάτω Πωγωνί, τον Αύγουστο του 2000, και τις μεγάλες καταστροφές που προκλήθηκαν, συζητήθηκε πολύ η ανάγκη εφαρμογής ειδικού προγράμματος για την ανάπτυξη. Αποκωδικοποιώντας όλα τα μέχρι σήμερα δημοσιευθέντα, συνθέσαμε την παρακάτω πρόταση η οποία δημοσιεύθηκε τον Σεπτέμβριο του 2000 στην εφημερίδα των Ιωαννίνων "ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ" και δόθηκε στην Υπηρεσία Προγραμματισμού της Νομαρχίας Ιωαννίνων. Μοιράζεται ως ένθετο στους συνδρομητές της εφημερίδας "Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ" για ενημέρωση σε ένα σοβαρό θέμα της Επαρχίας, και συμπεριλαμβάνεται στην έκδοση με τη σειρά των άλλων ένθετων φυλλαδίων σε ειδικό τόμο.

Κων. Χρ. Κωστούλας

Οκτώβριος 2000

* Ελευθεροπικρινονία-ζώνη ειδικών κινήτρων:

Δρόμος Καπακίου-Κακαβιάς:

*

v.

10. 10. 10.

115

0.1

7313002012

Ξεχασμένο και αναπτυσσόμενο παλαιό κτήριο.

...and

N
α
ου
έν
φι
ρη
γι
ε
ε
ον
λη
τ
π
μ
τε

δυσκολό να βρουν μέσα από τα δρώμενα, και τα μη δρώμενα, στο

Συνοριοφρουρά, μιά ευκαιρία που χάθηκε:

971

αυτή η ελβετοεπικοινωνία έφρε την ανάπτυξη και την πρόοδο.

* Μεθοριακός Σταθμός Κακαβιάς:

* Διασποριστικός Επιτροπιατικός Σταθμός Κακαβιάς!

βρισκονται σε εξέλιξη, αλλά, χρειάζονται μια επτάχυνση.

Πρόγραμμα INTERREG III

αυτή την ευκαιρία που ανακινήθηκε θέμα αναπτυξίας του Πωγωνίου.

125

Πολιτιστικά το Πωγώνι έχει να παρουσιάσει αռξέτρά

Πρόγραμμα LEADER II

Σε προηγούμενη ενότητα αναφέρθηκε και το σε επίτευξη εφαρμοδόμενο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LEADER II. Το πρόγραμμα αυτό έχει ακόμη περιθώρια μιας ειδικής διέκτασης για το Ποιόνι με ένα πρόσθετο κονδύλιο από το Υπουργείο Γεωργίας για δράσεις που θα έχουν άμεση εφαρμογή και αναπτυξιακή διάσταση. Θα πρέπει να είναι δράσεις οι οποίες θα περάσουν από τις Δημοτικοκοινοτικές Επιχειρήσεις και θα αφορούν στον τουρισμό, την παραγωγή τοπικών

Επιχειρήσεις και θα αφορούν στον τουρισμό, την παραγωγή τοπικών

*** Το ΚΤΕΟ και ο Υγειονομικός Σταθμός Κακαβιάς:**

Μεθοριακού Σταθμού.

* Τελωνιακός Σταθμός Αρυμάνδων:

Έργο που εξαγγέλθηκε εδώ και δέκα, ίσως και περισσότερα, χρόνια, και αναγγέλθηκε πολλές φορές η έναρξη των προβλεπόμενων εργασιών. Μέχρι πέρυσι, το ενάμιση δισεκατομμύριο για έργα, κυρίως οδοποιίας ήταν στη διάθεση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας Ιωαννίνων και προγραμματίζαν μελέτες για το δρόμο από Χάνι Δελβινάκι μέχρι Δρυμάδες και το συνοριακό Σταθμό. Στη συνέχεια οι πιστώσεις μεταφέρθηκαν στο Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. και ασφαλώς πήγαν σε κάποιους, πιά ξύπνιους, σε άλλες περιοχές. Περιλαμβάνεται στα προγράμματα του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. που κυκλοφόρησαν το 1997 στα Γιάννενα, σαν εκτελούμενο και χρονικά προγραμματιζόμενο έργο. Αν

Μπορεί λοιπόν να αρχίσει αμέσως τώρα, με τις φρονιές, μιά και αποδεκατίσθη το θρηματικό κεφάλαιο της περιοχής, η εφαρμογή αυτής της μελέτης για όλο το Πογώνι. Το πρώτο μέτρο που προβλέπει η νομοθεσία είναι η απαγόρευση του κυνηγιού για δύο χρόνια, και αυτό είναι μιά υπόθεση μιάς υπογραφής και ένα δείγμα πολιτικής βούλησης, αλλά και ένα "συμβόλαιο" για το ξεκίνημα της ανάπτυξης του Πογωνίου για την "οικονομική και ποιότητα αναζωογόνηση της Επαρχίας" όπως αποφαίνονται οι μελητές. Το αμέσως επόμενο βήμα που προβλέπεται είναι η πρόσληψη θηροφυλάκων, και για όλο το Πογώνι, αυτές οι θέσεις εργασίας, θα είναι πάνω από 50 και ίσως να πλησιάζουν και τις 100. Στα δύο αυτά χρόνια υπάρχει καιρός να οργανωθεί η Ελεγχόμενη Κυνηγετική Ζώνη, σαν φορέας (υπάρχουν μοντέλα έτομα), και να δοθούν κίνητρα ή να ενταχθούν σε προγράμματα (LEADER, INTERREG και άλλα) για να αναπτυχθούν οι παράλληλες παραγωγικές ιδιωτικές δραστηριότητες που χωράνε, και είναι πολλές, μέσα στην περιοχή. Θα μπορούσαν αυτά τα απλά και προβλεπόμενα και μελετημένα μέτρα να εξαγγελθούν εκεί, πάνω από τις σάχτες αυτής της συμφορας, που έβγαλε στην επιφάνεια το πρόβλημα του Πογωνίου και αποκάλυψε την εγκατάλειψη του. Η μελέτη είναι έτοιμη εδώ και ένδεκα χρόνια, τα οποία χάθηκαν μαζί με τις ευκαιρίες τόσων προγραμμάτων που σχεδιάστηκαν για περιοχές σαν το Πογώνι. Αν είχε προωθηθεί τότε στην εφαρμογή αυτή η μελέτη, είναι βέβαιο ότι, και η ανάπτυξη θα είχε προχωρήσει και, πιθανότατα, θα γλύτωνε το Κάτω Πογώνι από αυτή την καταστροφή και το χαμό τόσων ανθρώπων. Μιά τέτοια επέμβαση θα προσέδωσε μορφές ανάπτυξης με υψηλού επιπέδου τουριστικές επενδύσεις σαν αυτή που επιχειρήθηκε πρίν από τέσσερα χρόνια στην περιοχή Ποντικατών-Ξηροβάλτου (επένδυση 1,5 δισεκατομμυρίου) και μεταώθηκε από τις αντιδράσεις μερικών ντόπων. Στο σημείο αυτό, είναι ίσως η ευκαιρία να μιλήσουν κάποιον και για τις ευθύνες εκείνων που αντιδρούσαν και συνεχίζουν να αντιδρούν για μιά τέτοια μορφή ανάπτυξης και είναι συνδεδεμένες με άλλης μορφής δραστηριότητες και διαπλοκές που συνέπιναν στη θρηματική υποβάθμιση της περιοχής και την απαξίωση του φυσικού περιβάλλοντος. Μαζί με αυτές τις πικρές σκέψεις, ως σκεπτούν μερικοί διαχειριστές των κοινών, από του Υπουργείου, της Περιφέρειας μέχρι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ότι, η φωτιά βρήκε κατάλληλα "ποσσανάματα" κάτω από την χαμηλή βλάστηση που

Εάν τα δάση αυτά προοιούνται και τήνουν καταλλήλως διαχειρίσεως, δύνανται να καταστούν πηγή σημαντικού εισοδήματος εις το μέλλον". Γράφει ακόμη ο Μάρβιν Κλέιμ με την έκθεσή του πως, "δία προσεκτικών αραυώσεων δύνανται να διασωθούν τα καλύτερα δένδρα και να αναπτυχθούν εις πολύ καλούς κορμούς τεχνικής ξυλείας". Μιά ματιά ακόμη στα παλιά σπίτια των χωριών του Παγωνίου διαπιστώνει πως η ξυλεία δρυός χρησιμοποιήθηκε σε πολλά στοιχεία των κατασκευών και διατηρούνται πολλά και πέτρα των εκατό ετών. Γνωστό είναι ακόμη πως για είκοσι χρόνια μια γυνωπή παρεκπομπιμομηχανή στα Ιωάννινα τροφοδοτήθηκε από τα δάση της Μπούνας, όχι βέβαια με καλή μεταγείριση. Δυστυχώς αυτά τα ιστορικά και πραγματικά δεδομένα δεν θέλει να τα γνωρίζει η Δασική Υπηρεσία, και δεν προσανατόλισε τις παρεμβάσεις προς αυτή την κατευθυνση της εκμετάλλευσης των δασών, και δεν εφάρμοσε κανένα από τα Ευρωπαϊκά προγράμματα τα οποία προβλέπονται για τα δάση δρυός που όλο και λιγοστεύουν. Αντίθετα μάλιστα τα τελευταία χρόνια τα δάση αυτά υφίστανται μιά ληστρική υλοτόμηση, με τις ευλογίες των δασικών υπηρεσιών για την καλύτερη βαθμίδα εκμετάλλευσης των ξύλων, για παραγωγή καυσόξυλων και κάρβουνων. Δεν είναι άσχετο και η τελευταία καταστροφή των δασών του Κάτω Παγωνίου από τη φωτιά, αφού η αποφυλακτική υλοτόμηση στέρησε την περιοχή από τα μεγάλα δένδρα και η χαμηλή βλάστηση που ανάπτυχθηκε μαζί με τα κλαδιά που δεν απόμακρύνονται μετά τις υλοτομίες, και τα ξερά φύλλα αποτέλεσαν τα "προσανάμματα" για τη μεγάλη καταστροφική επέκταση της φωτιάς. Είναι βεβαιωμένο πως όπου υπήρχαν μεγάλα δένδρα δρυός η φωτιά "πέρασε από κάτω", χωρίς να προκαλέσει μεγάλες καταστροφές. Τώρα που μιλάμε για ανάπτυξη του Παγωνίου, είναι μιά ευκαιρία να αναθεωρηθεί ο τρόπος διαχείρισης των δασών δρυός, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν μιά ακόμη αναπτυξιακή συνίστωση για την εγκαταλεμένη αυτή επαρχία όπως την ανακάλυψαν οι αειόδοιοι. Πέραν όμως αυτών, αυτό το μοναδικό περιβάλλον, από τα λίγα που θα έμειναν σε τέτοια ενιαία έκταση, αποτελεί και ένα χώρο που θα μπορούσε να αναπτυχθεί η θρηματοπονία, ο φυσιολατρικός τουρισμός, και ορειμένα του τιμήματα, να αποτελέσουν προστατεύμενα μνημεία της φύσης. Αυτή η ευκαιρία δεν πρέπει να χαθεί. Είναι μιά δωρεά της φύσης, για ανέξοδη ανάπτυξη, που δεν χρειάζεται παρό να εφαρμωθούν οι διατάξεις που ισχύουν και οι Κοινωνικές οδηγίες, οι

118

τώδε, αυτοί που έφτασαν στα καμένα χωριά και εκδηλώσαν την ευαισθησία και υποχώρησαν ανάκληση στο Πάγων, έχουν τη βούληση να κρατήσουν αυτή την επαχθή, τους δίνεται η ευκαιρία να προχωρήσουν άμεσα αυτό το "ξεκλημένο" έργο για το οποίο, όπως λέγεται τα χρήματα υπάρχουν και είναι εγγεγραμμένα στα προγράμματα. Η σημασία του έργου αυτού για το Πάγων είναι επίσης σημαντική. Μία περιοχή από τα επτά χωριά του ξεκινημένου Πάγων, και άλλα επτά χωριά της όμορης Ζαγοριάς, θα αποκτήσουν μια διέξοδο και μία επικοινωνία η οποία θα καταστεί εμπορεάς και για τις ίδιες αυτές περιοχές, και για το Πάγων. Ας το ξεκινήσουν τώρα, όπως άλλωστε έχει γίνει για τό πολλά έργα έργα των Τεχνολογικών Στρατιών Στρατιάς που βρίσκονται στα τελειώματά, και της Μέγας, που άρχισαν εργασίες και καταναλώνονται οι προγραμματισμένες πιστώσεις. Ιδού η ευκαιρία τα λόγια να γίνουν πράξεις, με ένα έργο προγραμματισμένο από καιρό.

123

οποίος προβλέπονταν πολλά για τη διασωση και τη διατήρηση των δυνάμεων θύνης που τόσο λίγο έχουν μείνει στην Ελλάδα. Ας αποκτήσει μια μοναδικότητα το Πλωτόν, τα δάση θύνης, και ας ξαναβηθηθούν οι αειμώδεις την έλξηση του Μάρθιν Κλάιμ πιόν από 45 χρόνια, την οποία, αν την εφαρμόζαν από τότε, ίσως τώρα να ήταν κάτω καλύτερο στο Πλωτόν, και ίσως να μη θηγινόναμε σήμερα θήματα και ολοκληρωτικές καταστροφές σαν αυτή μου μετρήσαμε. Ίδου λοιπόν μία ευκαιρία που δεν χρειάζεται παρά μόνον υπογραφές και αξιοποίηση των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων τα οποία έχουν σχεδιαστεί ειδικά για τα δάση θύνης και για τέτοιες περιχές "περιοχές", και τώρα καμίνες, που κανόνειν να εγκαταλείψουν και να ερημώσουν.

Μιλώντας για το περβάνον δεν πρέπει να συνδυάζονται και τα άλλα στοιχεία που το συνθέτουν, όπως είναι, τα "βατά" βουνά, τα ποτάμια, η μεγάλη ποικιλία στη βλάστηση, η πανίδα που μπορεί να προσταθεί και να δώσει πάλι το ζαχαρό, την πέδιλα, τα αρακάκια, η ποσότητα υφεί και να δώσει πάλι το ζαχαρό, την πέδιλα, τα αρακάκια,

*** Ελεγχόμενη Κυνηγετική Περιοχή:**

Περδωθήναι πάλι στα εξάγγελάκια μέτρα με τον τίτλο "Οργάνωση Ελεγχόμενων Κυνηγετικών Περιοχών" και με κάποια προοίμια για εμπλουτισμό σε θηρίδια. Αποτελεί τους την πρό γνήγηση και άμεση αναμπήκη προοπάθεα που μπορεί να γίνει και να ασπώδου. Από το 1989 οκονίζεται στα συτάγια, άγνωστο ποιού "αναμπήκαυ μαν δαγίνου", μελέτη για την ανάπτυξη του Πλωγώνου την οποία συνέταξε η "ΠΕΠΕΡΟΣ ΑΕ" σε συνεργασία με την TEAK Ιωαννίνων (πρόεδρος κ. Παν. Γερωνιάνας) με χρηματοδότηση μάλιστα από τη Νομαρχία (απόφαση 18/91/4-12-1987 Νομαρχιακού Συμβουλίου Ιωαννίνων, για τη σύνταξη "οδηγωυμένου τοπικού αναμπήκαυ προοπάματος"- Νομαρχίας Δημ. Οικονομίου). Η μελέτη αυτή θεωρεί την ανάπτυξη της θηγαματοπονίας σαν τη μοναδική, άμεση, παροργική, και ανέξοδη επέγωση με αναμπήκαυ προοπάτη για το Πλωγών ολόκληρο. Στην περδωγή της μελέτης που κυκλοφόρησε τότε, πηλν από 11 χρώνα, όταν παρνούσθηκε πανηγυρικά στο Δεβανάι, γράφεται:

"Θρησκεία στο πόντο": Θεωρούμε πως τα χιμής στο διάδωτης την ίδρωη ελβεχόμε της κλεσής ξώης κωνήν που θα συλλάβει σημαντικά στην αναβάθμιση του περιβάλλοντος (πολλαπλάσιας της

Στα τουριστικά ενδιαφερόντα του Πρωτόντο, πέθαν του φυσικού περιβάλλοντος, η περιοχή είναι πρόσφορη για τουρισμό ήπιας μορφής.

Του γιού-Πολιτοπού:
Πολύ άγρυπνά θάχει να ξοδέψει το κέρδος στο τομέα κωφό για να αναπτύξει έναν ήλιο του γιού και μαζί να διασώσει και διατηρήσει την πολιτιστική παράδοση της περσικής.

Μιλώντας για το περιβάλλον δεν πρέπει να αγνοούνται και τα άλλα στοιχεία που το συνθέτουν, όπως είναι, τα "βαρά" βουνα, τα ποτάμια, η μεγάλη ποιότητα στη βιά σπολη, η πανίδα που μπορεί να προστατε υθεί και να δώσει πάλι το ζαχαράδι, την πέδωκα, τα αγραπκά, την ομορφά που χάρηκε, το ξερό και υγιεινό κλίμα και τέλος τα κακάουτα ενός λαϊκού πολιτισμού και μιά πολιτιστικής κληρονομιάς που διασώζεται ακόμην. Ένα ακόμην στοιάδι του φυσικού περιβάλλοντος του Πλωγώνου δεν πρέπει να ξεχαστεί, και είναι η λίμνη Ζαχαρίωνος την οποία τόσο ωραία περιγράφουν οι περιηγητές ("η λίμνη με το πυκνούδζ χρώμα" όπως την περιγράφει ο Σπαδάνακφορντ 1864) και η οποία τόδες αναπτυξιακές ιδέες έχει δημιουργήσει ακόμην και σε αυτόλκτους μελέτητες οι οποίοι βέβαια εισέπραξαν και σπαιεντικά κονδύλια από Εργωσιακά προγυαίματα. Δηλαδή, και εδώ έχουμε μιά μελέτημένη ιστορία ανάπτυξης που κρύβεται και χάρηκε.

Τοντισμός-Πολιτισμός:

Πολύ λίγα θέλει να ξοδευτεί το κρέας στο τηγάνι αυτό για να αναπνέει έναν ήλιο τουλάχιστο και μάλιστα διασώσει και διετηρείται την πολυτιμιά παραδοσης της περικοπής.

Πρώτη υποχρέωση της Πολιτείας είναι να αποκαταστήσει το αίσθημα ασφάλειας της περικοπής, κάτι που με όλα όσα μέχρι παύει επί δέκα χρόνια δεν το πέτυχε. Είναι κεφαλαιώδους σημασίας για οποιαδήποτε αναπτυξιακή προσπάθεια, η ύπαρξη αισθηματος ασφαλείας σε όσους θα αποφασίσουν να επενδύσουν στη εταρεία. Αυτό είναι πιο αναγκαίο για οποιαδήποτε τουριστική προσπάθεια που βασικά θα προσελκύσει ξένους να επανεμφανίσουν την περικοπή.

Στα τουριστικά ενδιαφερόντα του Παγιωνίου, πέραν του φυσικού περιβάλλοντος, η περιοχή είναι πρόσφορη για τουρισμό ήπιας μορφής,

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ '40 ΤΟΤΕ ΠΟΥ ΗΧΟΥΣΑΝ ΟΙ ΣΕΙΡΗΝΕΣ

Μία δοκιμαστική λειτουργία των σειρήνων, των σειρήνων του πολέμου, έφερε στην μνήμη εικόνες από μια εποχή που οι σειρήνες ηχούσαν στ' αλήθεια. Τότε που οι σειρήνες ηχούσαν πόλεμο και που τις θυμούμαστε όσοι έχουμε στη μνήμη μας το αποτύπωμα εκείνου του πολέμου.

Ήταν οι πρώτες ημέρες του 1941. Φθάσαμε στα Γιάννενα το απόγευμα, ερχόμενοι από την Πρέβεζα, με το αυτοκίνητο του Στρατιωτικού Ταχυδρομείου. Αυτό μπόρεσε να εξασφαλίσει ο πατέρας μου για να φύγουμε από την Πρέβεζα όπου κάθε μέρα βομβάρδιζαν τα Ιταλικά αεροπλάνα. Πήγαμε στο χάνι του Κωτσολάμπρου να διανυκτερεύσουμε για να φύγουμε την άλλη μέρα για την Πλωγινιά. Η Πρέβεζα είχε καταντήσει κόλαση. Κάθε μέρα και πολλές ώρες τις περνούσαμε στα καταφύγια. Οι σειρήνες με τον ανατριχιαστικό τους ήχο ακούγονταν σε κάθε ένδειξη που είχαν στο παρατηρητήριο του Μύτικα ότι πλησιάζουν εχθρικά αεροπλάνα. Όταν σήμαινε συναγερμός οι άνθρωποι στην πόλη άφηναν κάθε δουλειά έκλειναν μαγαζιά και σπίτια και έτρεχαν στα καταφύγια, που γνώριζαν από πριν, όπου υπήρχαν, ή ακολουθούσαν τους άλλους που πήγαιναν σωστά. Και οι φωνές κοφτές και επιτακτικές.

Τρέξε, γρήγορα, πάρε τα πόδια σου. Δεν ακούς; ήρθαν τα αεροπλάνα " και άλλα βαστικά και αγωνιώδη. Και τι ήταν τα καταφύγια; Μερικά ήταν σε ισόγεια μικροί διαμορφωμένοι χώροι με στίβες από σανίδια και καθρόνια. Άλλα ήταν σε ισόγεια σπιτιών που είχαν μια πλάκα με τσιμέντο. Πολλά ήταν σε κήπους και αυλές όπου είχαν ανοίξει ορύγματα και τα σκέπασαν με μαδέρια και σανίδες και από πάνω είχαν ρίξει δυο πιθαμές χώμα και μια τρύπα για να κατεβαίνουν μέσα οι άνθρωποι. Ξαν έμπαιναν μέσα επικρατούσε του τάφου σιγή. Η ακοή βρισκόταν σε υπερένταση. Όλοι προσπαθούσαν να ακούσουν τον ήχο από τα αεροπλάνα που πλησίαζαν με εκείνο τον θόρυβο που έφερε ρίγος και αγωνία για τον επόμενο ήχο που περίμεναν να ακούσουν, το σφύριγμα των βομβών που έπεφταν. Όλοι αουγκραζόταν αυτόν τον ήχο του τρόμου και του κακού. Αν σφύριζε διαπεραστικά η βόμβα θα έπεφτε μακριά και χαλάρωνε λίγο ο φόβος, γιατί αυτή η βόμβα δεν ήταν για μας. Ήταν για άλλους! Εμείς γλυτώναμε. Αμέσως μετά όμως ακολουθούσε η επόμενη με την προσδοκία ότι και αυτή θα σφύριζε. Τα αφτιά πά-λι τεντωμένα τα χείλη δαγκωμένα και τα μάτια εξωπεταγμένα στην πιο αποκαλυπτική εικόνα έκφρασης του τρόμου. Αν ακούγονταν "βρόξιμο" η βόμβα θα έπεφτε κοντά ή... επάνω μας. Τότε καθόταν και η αναπνοή μέσα στο καταφύγιο. Η αναμονή του τέλους. Πολλοί έκλειναν τα μάτια και περίμεναν. Το δυνατό μπάμ και η αίσθηση ότι ζούμε συνοδευόταν από έναν βαθύ αναστεναγμό απ' όλους λες και το ίδιο το καταφύγιο αναστέναζε με ανακούφιση. Σε λίγο έσβηνε ο θόρυβος των αεροπλάνων. Μερικοί αρχίζαν να μιλούν. Και όλοι περίμεναν τον ήχο της σειρήνας στο λυτρωτικό παρατεταμένο σήμα της λήξης του συναγερμού για να βγούν από το καταφύγιο. Κι' αυτό γινόταν κάθε μέρα. Και πολλές φορές είχαμε και δύο και τρεις συναγερμούς, και στο καταφύγιο ήταν μια ζωή εν τάφω. Μία μέρα στο καταφύγιο της γειτονιάς μας μόλις προλάβαμε να μπούμε 17 άτομα σε πλήρη χωρητικότητα. Σχεδόν με τον ήχο της σειρήνας ακούστηκαν και τα αερο-

πλάνα με ένα μουγκρητό που σήμαινε σειρήνων, των σειρήνων του πολέμου, έφερε στην μνήμη εικόνες από μια εποχή που οι σειρήνες ηχούσαν στ' αλήθεια. Τότε που οι σειρήνες ηχούσαν πόλεμο και που τις θυμούμαστε όσοι έχουμε στη μνήμη μας το αποτύπωμα εκείνου του πολέμου.

Τώρα όμως, βρισκόμασταν στο χάνι του Κωτσολάμπρου και θα κοιμόμασταν ήσυχοι για να φύγουμε την άλλη μέρα για την Πλωγινιά. Μόλις πέσαμε να κοιμηθούμε πεταχτήκαμε πάλι όρθιοι. Ο εφιάλτης μας κυνηγούσε. Όχι του ονείρου. Ήχησαν και στα Γιάννενα εκείνο το βράδι οι σειρήνες. Και ο ανατριχιαστικός ήχος μας γέμισε και πάλι φόβο και ταραχή. Και τώρα που θα πάμε; Από το ξενοδοχείο μας φώναζαν, χτυπούσαν τις πόρτες. "Στο καταφύγιο, στο καταφύγιο, γρήγορα, κατεβείτε κάτω, μη ανάβετε φώτα...". Είμασταν στο δωμάτιο, ο παππούς, η μάνα, η θεία και πέντε παιδιά, εγώ το μεγαλύτερο, μόλις οκτώ χρονών. Κατεβήκαμε τις σκάλες με πανικό και ταραχή και βγήκαμε στο δρόμο μαζί με τους άλλους, στην οδό Κάνιγγος. Ακολουθούσαμε πολλούς που πήγαιναν σε ένα υπόγειο καταφύγιο φτιαγμένο και αυτό με σανίδες και καθρόνια. Και εδώ συναγερμό; κι'εδώ σειρήνες; κι'εδώ βομβαρδισμούς; Η παιδική ψυχή στη δοκιμασία και ο φόβος και η απορία για τον πόλεμο που πολλές φορές τον βλέπαμε και σαν παιχνίδι. Έλξη γρήγορα ο συναγερμός χωρίς αεροπλάνα και σφύριγματα βομβών. Την άλλη μέρα φύγαμε. Ήταν η τελευταία φορά που άκουσα σειρήνα από τότε που ηχούσαν οι σειρήνες του πολέμου. Και τις ξανάκουσα τώρα, για να θυμηθώ πως και μετά το τέλος εκείνου του πολέμου, που το ονειρευόμασταν πως θα τρώγαμε με χρυσά κουτάλια, οι σειρήνες ξαναδοκιμάζονται, ακόμη και το 2000 και μετά τον τόσο μεγάλο και λάμπρο εορτασμό της νέας χιλιετίας για να τραυματίσουν τις ελπίδες που φώτισαν τα βεγγαλικά. Αυτά από ένα παιδί του '40 που θυμάται τις σειρήνες τότε που ηχούσαν για τον πόλεμο.

Κων. Χρ. Κωτσούλας

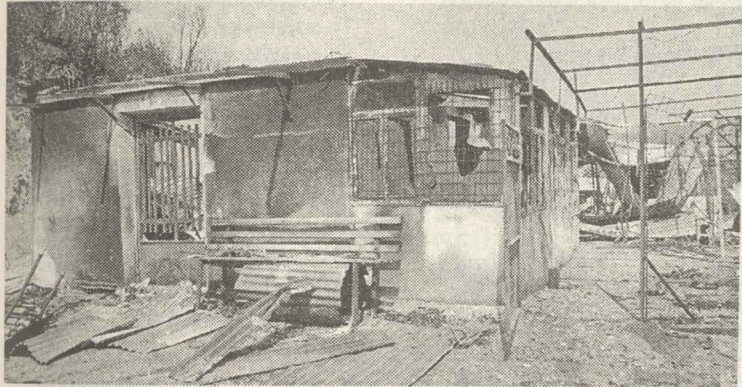
— ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΜΙΑΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ — «Το πατρικό μου σπίτι δεν υπάρχει πια...»

► Γράφει ο ΠΑΝΟΣ ΛΥΔΟΠΟΥΛΟΣ
Συγγραφέας - Λογοτέχνης

Πέρα εκεί στ' ακριβά σύνορα της Ηπείρου είναι η ιδιαίτερη πατρίδα μου, το φακουστό Πωγωνί. Τριγυρισμένο από θεόρατα βουνά θαρρείς άπαστα κάστρα στη φθορά του χρόνου. Στις καταπράσινες πλαγιές τους είναι τα όμορφα γραφικά χωριά του ατίμητα πετρώδους λεβεντογένινου Ηπείρου. Οι λιγοστοί κάτοικοι των ακριτικών μας χωριών, με την απλότητα που διακρίνει τον Ηπειρώτη, στήσαν ταγοί της πατρίδας, κρατώντας

την ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ.

Καλώ τους μεγαλουσιάνους όλων των χωριμάτων σ' ένα οδοιπορικό στην καμένη μου πατρίδα. Την πατρίδα του Κωνσταντίνου Πωγωνάτου και των παλικαριών του '40, την πατρίδα της ηρωίδας της Πίνδου, για να ιδούν ότι δεν απόμεινε απ' την όμορφη πατρίδα μου παρά στάχτες κι αποκαΐδια. Δεν αποζητώ ευθύνες για το χαλασμό... Δεν παραθέτω παράπονα... παρά μονάχα ένα

Το πατρικό μου σπίτι δεν υπάρχει πια γκρεμίσια στάχτες είναι στάχτες κι αλάνες όπου παίζαμε σαν είμαστε παιδιά. Τα ρύκια δεν θα ξαναθάσσουνε κι εμείς χωρίς πατρίδας γη στα ξένα δε να μείνουμε. Σκόρπια πουλιά.

Υ. Γ.: Οι συγχωριανοί μου κι εγώ ευχαριστούμε τον Υπουργ. Δ. Τάξης για την πραγμάτωση των υποσχέσεών του. Κύριε Υπουργέ δεν είμαστε επιληψίμονες.

Την κυρία Ντ. Μπακογιάννη για τη συμπαράστασή της.

Την Περιφερειακή Νομαρχιακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση για τη συνεχή τους παρουσία στις δύσκολες ώρες. Σας ευχαριστούμε.

Τα κανάλια MEGA και ALPHA για την παρουσία τους τις ώρες της καταστροφής.

Κύριε Ευαγγελάτε και κύριε Χατζηνικολάου σας ευγνωμονούμε. Επίσης τα παιδιά της ΔΕΗ, ΟΤΕ και ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗΣ που στις δύσκολες ώρες με την παρουσία τους έδωσαν ελπίδες στις καρδιές μας.

Παιδιά σας ευχαριστούμε
ΠΑΝΟΣ ΛΥΔΟΠΟΥΛΟΣ
Συγγραφέας - Λογοτέχνης

Λαππας
SERVICE από το 1948
ΜΗΧΑΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΦΕΙΔΙΟΥ 8 10678 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 3808.382 - 3820.701

3302.105 - 3302.940

FAX: 3820.701

αναπλήθηκε μετά από μία ληροτική μεταφορά των υαλοπινιών των περτοχών αυτής. Αυτή η άποψη κερδίζει συνεχώς έδαφος καθώς διαπιστώνεται πως δόση με μεγάλα δένδρα δρυός έπαθαν ελάχστες ζημιές.

* NATURA 2000:

Στο Ευρωπαϊκό αυτό πρόγραμμα, προσαρμόζονται βιολογικοί και περτοχών με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά πανίδας, χλωρίδας και περβόλλων, στην επιστημονική μελέτη, έχει ενταχθεί ένα μεγάλο κομμάτι του Πωγωνίου, γύρω από τον ορεινό όγκο του Κουτούχικου και περβαίνονται την κοιλάδα του ποταμού Γορμού από τον Κακαδιάνο μέχρι τη γέφυρα των Αγίων καθώς και τη λίμνη Ζαράβνιας. Οι περτοχές αυτές είναι υπό προστασία, αλλά με την αδιαφορία των τοπικών αρχών και την ανοχή των αγροτών, οι οποίοι δηλώνουν άγνοια, υφίστανται μια ληροτική υλοτομία και μία επέμβαση που είναι έξω από τους κανόνες που περβαίνουν οι κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το πρόγραμμα αυτό. Η ανάπτυξη αυτού του προγράμματος θα περφερε μια άλλη αναπτυξιακή προοπτική για τα χωριά που περβαίνονται ή συνδέονται με τη ζώνη. Και για αυτό το έτοιμο πρόγραμμα, θα ήταν ανέξοδη μία αναγγελία, ότι μπαίνει και η ζώνη αυτή στο πλαίσιο άμεσης εφαρμογής του προγράμματος. Είναι θέμα μίας υπογραφής που τώρα έχει όλα τα χαρακτηριστικά του επείγοντος και μπορούσε να αποτελέσει μία πράξη στην πράξη που τελευτά σταμάτησε στις Βρυξέλλες. Η φωτιά, οι καταστροφές και τα θύματα δικαιολογούν μία τέτοια επείγουσα παρέμβαση των αγροτών Υπουργών ΠΕ, ΧΩ, Δ.Ε και Γεωργίας που χειρίζονται το πρόγραμμα NATURA 2000.

* Η χαράδα του Κουβαρά:

Η χαράδα Κουβαρά, είναι ένας, ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, γεωλογικός σχηματισμός μετώπ Πωγωνιανής και Δολού. Στο πρόγραμμα LEADER I είχε χρηματοδοτηθεί με περτοχού 100 εκατομμύρια για την τουριστική αξιοποίηση με την κατασκευή μονοπατιών, ανακατασκευών και ανάδειξη του τοπίου και των παλιών μύλων και γεφυρών. Με το ποσό αυτό καλύφθηκε περτοχού του 50% της μελέτης και εκτέλεση κάθε συζήτηση για περτοχού εργασίες, με κίνδυνο να καταστραφούν και τα έργα που έχουν εκτελεστεί. Μία προσπάθεια να ενταχθεί στο LEADER II και να συμπληρωθεί το έργο

μαζί με μία πράξη του Βοτανικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών για την έρευνα της βοτανικής και φυτικής βλάστησης της χαράδας, δεν καθυστερήθηκε και έτσι το έργο δεν ολοκληρώθηκε και αυτή η προδορία μίας τουριστικής αξιοποίησης και ανάπτυξης απομακρύνθηκαν. Αυτό το ξεκίνημα και μοστέλες υμμένο έργο που ενέχει και κάποια αναπτυξιακή προοπτική θα μπορούσε τώρα, που ξανασημαίνει η ανάπτυξη του Πωγωνίου, να ενταχθεί στα υπόλοιπα του LEADER II και να ολοκληρωθεί. Είναι μία ακόμη ευκαιρία η οποία δίνεται μέσα από τις δηλώσεις που πληρωμένα γίνονται, μετά τις καταστροφικές φωτιές, για την ανάπτυξη του Πωγωνίου.

Το αδελφικό Ροζόλιου:

Το αδελφικό Ροζόλιου άρχισε το 1979 όταν για πρώτη φορά εγγράφηκε σαν επώνυμο έργο στα προγράμματα της Νομαρχίας. Μετά από είκοσι και πέντε χρόνια το έργο δεν ολοκληρώθηκε, αφού έχουν δαπανηθεί περτοχού από δύο διακατομμύρια. Η αρχική έκταση που επρόκειτο να αδειωθεί ήταν περτοχού 5000 στρέμματα. Τώρα τα σχεδια αναδαμίου και χερτοχών εδώ φους τα περτοχού στον στα 2500 στρέμματα. Το κυριότερο όμως είναι που δεν έχει σχεδιαστεί ο πρώτος καλύπτους αξιοποίησης και εκμετάλλευσης της έκτασης, που να έχει κάποια αναπτυξιακή χαρακτηριστικά. Είναι και στην περτοχού αυτή μία ευκαιρία, για ένα έργο που εκτελείται επί 21 χρόνια, να δοθεί η τελευτά αώρηση, να τελεώσει και να σχεδιαστεί η αξιοποίησή του με αναπτυξιακή προοπτική ώστε να γνωρίζουν οι κάλλεργιές, πως η εργασία τους θα έχει ένα νέο οικονομικό αποτέλεσμα, που συμφέρει να τη συνεχίσουν και να περβαίνουν στον τόπο τους. Και να αποδώσουν βέβαια τα χρήματα που ξοδεύτηκαν μέχρι σήμερα.

Δάση - Φυσικό περιβάλλον:

Στα δάση του Πωγωνίου κυριαρχούν η δρυς και άλλα πλατύφυλλα και φυλόβια δένδρα. Τα δάση δρυός του Πωγωνίου είναι γνωστά από τις αρχές του 19ου αιώνα και περβαίνονται από τους περτοχούς, όπως ο Διή, ο Ποταμός, ο Χόμπρατος, η Σπυρίδα και άλλοι. Ο επίσης γνωστός γεωγράφος Ποταμός περβαίνει τον ορεινό κορμό του Πωγωνίου, λόγω των δασών δρυός, ως "Δωδοναία οειρά". Αυτά τα δάση δρυός, τα οποία περβαίνονται και θαυμάζουν οι περτοχούς του 19ου αιώνα, και τα οποία διατηρήθηκαν μέχρι τη δεκαετία του 1950 καταγράφονται ως ένας περτοχού αναπτυξίας από τον Μάβριον Κλέμμε

ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΕ ΜΙΑ ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

Κυρίες Κ. Κωστούλα
Αναφέρομαι στο υμνοίό άρθρο του κ. Ιωάννη Θεοχάρη που διαβάσαμε στο 47ο φύλλο της εφημερίδας σας. Πληροφορηθήκαμε απ' αυτό ότι, από το 1994 μέχρι σήμερα η "ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟ-ΘΗΚΗ" πλουτίστηκε με 11 τόμους. Τα θέματα του είναι πάντοτε από το Πωγωνί και γιά το Πωγωνί. "Πωγωνιακά Χρονικά", "Φωτογραφικό Λεύκωμα Πωγωνίου", και άλλα ενδιαφέροντα. Σημαντική νομίζουμε ότι είναι η τελευταία έκδοση "Οι ειδησεογράφοι του Γένους" Ιωάννη 1999, σελ 144. Τούτη η εργασία πρέπει να είναι πρωτότυπη από άποψη της συστηματικής έρευνας και της ανάπτυξης του αντικειμένου της. Το θεωρώ πολύτιμο απόκτημα για την Ηπειρωτική και την Ελληνική βιβλιογραφία και γενικότερα για κάθε είδος ιστοριοδίφη του χώρου μας. Διαφέρει βεβαίως από τις εικονογραφησεις που καθιερώθηκαν σε βυζαντινά χειρόγραφα. Σιναιτικά, της Μακεδονικής Αναγέννησης του 11ου αιώνα κ.λπ και επιδιώκουν την διακόσμηση του εντύπου με επίπλη, πρωτογράμματα, εικονογραφησεις, "πρόσφορα του καλλιτέχνη στο Θεό" Γ. Γαλαβάρης - Ιδρ. Γουλανδρή - Χόρν, Αθήνα 1994) που έχουν και αυτά το δικό τους εξαιρετικό ενδιαφέρον. "Η Μάνα μολο-

γάει κι εγώ γράφω" που έχω στη βιβλιοθήκη μου, αναφέρεται σε "στιγμιότυπα" της διαδρομής με συγκίνηση και λαογραφικό ενδιαφέρον.

Ο κ. Ι. Θεοχάρης στο άρθρο του παρουσιάζει με θερμά λίγια την προσωπικότητα του κ. Κων. Χρ. Κωστούλα, στο οποίο οφείλεται η συγγραφή και η δημιουργία της "ΠΩΓΩΝΗΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟ-ΘΗΚΗΣ". Είναι ακόμη ο εκδότης και ο συντάκτης της μηνιαίας εφημερίδας "ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ". Η μικρή εφημερίδα είναι από τα έντυπα που τα διαβάζεις με αμείωτο ενδιαφέρον μέχρι και την τελευταία της αράδα, για τις ιστορικές αναδρομές, τους αρχέτυπους θησαυρούς, για την μετά παρησίας τοποθέτηση στα τοπικά και γενικότερα ενδιαφέροντα θέματα, για τη σωστή και γοητευτική χρήση της Ελληνικής γλώσσας.

Η παρουσία του Κ. Κωστούλα με το συγγραφικό και δημοσιογραφικό έργο του, είναι ξεχωριστή αφού έχει τη σφραγίδα κυρίως, της ποιότητας και της γνησιότητας.

Σας ευχαριστούμε
Κ.Ν. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
Επίτ. Επιθεωρητής Ε.Ε.

ΟΙ ΑΠΟΔΗΜΟΙ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ

Φαίνεται πως Έλληνας της διαποράς καλά κρατεί.

Στις 26 Ιουλίου, ημέρα της Αγ. Παρασκευής, ένα πούλμαν γεμάτο από Ορεινιώτες-προσκυνητές-που ήλθαν από την Αμερική, ανταμώνθηκαν στο χωριό με τους δικούς τους, συγγενείς, φίλους και συγχωριανούς, ύστερα από πολλά χρόνια ξενιτιάς.

Από το πρωί που τελέστηκε η θεία λειτουργία και στη συνέχεια αρτοκλασία και μνημόσυνο, μέχρι τις βραδυνές ώρες που ανεχώρησαν, η ατμόσφαιρα ήταν ιδιαίτερα συγκινητική. Η Πωγωνία μουσική και τα τραγούδια, ο χορός, οι μνήμες και οι εικόνες από τα παλιά και γενικά τα συναισθήματα της ψυχής, ήταν αυτά που κυριαρχούσαν στην όλη εκδήλωση και συνέθεταν το σκηνικό της ημέρας. Το δροσερό αεράκι που φύσασε από την Κορύμπα, μυρωμένο από τη βουνίσια ρίγανη, έπαιρνε τον απόηχο του πανηγυριού και τον σκόρπιζε σ' όλο το χωριό. Τον έστειλε και στο προαύλιο της εκκλησίας, εκεί που αναπαύονται οι χωριανοί για να τους διαμνηύσει ότι οι δικοί τους δεν τους ξεχάσαν και τους θυμούνται και τους τιμούν. Τρεις γενιές έδωσαν το παρών, οι δύο γεννημένες στην Αμερική, μεγαλωμένες κι αυτές με τις Ελληνικές παραδόσεις και με τα ήθη και έθιμα των πατεράδων τους. Το τελετουργικό της εκδήλωσης έκλεισε με τον αποχωρισμό των αποδήμων. Οι αγαλιές, τα φιλά, τα δακρυσιμένα μάτια, ο φόβος μη τυχόν και δεν ξαναγυρίσουν στη γενέθλια γη από αναποδιές της ζωής και τέλος, το τραγούδι "Μη με στέλνεις μανά στην Αμε-

ρική"(της δεκαετίας του 30), μας γύρισαν πίσω στο μακρινό παρελθόν, τότε που ο ξενιτεμός ήταν "μισεμός" τότε που ο χωρισμός ήταν συνώνυμο του θανάτου.

Παραβρέθηκαν: Ο πρόεδρος της "Αναγέννησης" Αμερικής κ. Χρ. Κοσοβίτσας. Ο σειθαλής κ. Χριστόφορος Σιούκας με τη γυναίκα του, τα παιδιά του και τα εγγόνια του. Οι κ.κ. Ευάγγελος Έξαρχος, Φώτιος Γκαλίτσας, Αθανάσιος Μούλας, Αθανάσιος Β. Σιούκας, Χαράλαμπος Βενέτης, Κώστας Γκαλίτσας και Μιχαήλ Δρίζης με τις γυναίκες τους. Ο κ. Βασίλειος Δημ. Σιούκας, η κ. Αθηνά Μάστορα, η κ. Βασιλική Εξάρχου-Αθανασάκου με το γιό της, και η κ. Ευτυχία Εξάρχου Χριστάκη με τον άνδρα της και τα παιδιά της. Επίσης την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Δήμαρχος Δελβινάκιου κ. Αθ. Μποζιάρης, δημοτικο σύμβουλοι, πολλοί Ξηροβελτινοί και άλλοι από τα γύρω χωριά. Την όλη εκδήλωση, με το πλούσιο παραδοσιακό τραπέζι, την επιμελήθηκε με επιτυχία ο κ. Γιάννης Σμπόνιας. Η άρτια οργανωμένη εκδρομή των ξενιτεμένων, οφείλεται στους επικεφαλής της Αδελφότητας Ορεινιωτών Αμερικής κ.κ. Βαγγέλη Εξάρχο και Φώτη Γκαλίτση.

Εκφράζουμε με θερμά συγχαρητήρια μας στους αποδήμους Ορεινιώτες-Μπιζανιώτες - και τους ευχόμαστε να είναι πάντα καλά.

Κ.Ζ.Φ.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΠΗΡΑΜΕ

"ΕΣΠΕΡΙΝΟΙ ΡΕΜΒΑΣΜΟΙ" - Ποιήματα του Γάνου Λυδόπουλου - έκδοση 1998.
Με την αφιέρωση, " στο φίλο Κώστα για την αγάπη του στην τέχνη την πατρίδα και την παράδοση", και την εκτίμησή του, μου έστειλε ο Γάνος Λυδόπουλος τους "Εσπερινούς του Ρεμβασμούς". Θάλεγα έτσι συγκριτικά, πως μετά τις φωτιές που έκαψαν το σπίτι του στην Αγία Μαρίνα, ο τίτλος είναι σηματοδότης για έναν ποινεμένο και μικρό ρεμβασμό με τον Αποσπερίτη πάνω από τα βουνά της Μουργκάνας, μπροστά στα αποκαΐδια που άφησε η Αυγουστιάτικη πυρηνή λαίλαπα στο Κάτω Πωγωνί. Είναι σίγουρο, ότι ο Γάνος Λυδόπουλος σε έναν νέο "εσπερινό ρεμβασμό", θα έγραφε άλλα 57 ποιήματα για αυτή τη τραγωδία πάνω στις στάχτες και στον πόνο που άφησε αυτή η συμφορά. Δεν είμαι κριτικός, αλλά σε πρώτη ανάγνωση ξεχώρισα τρία κομμάτια, τα οποία, "προφητικά", θα ήταν στον πρόλογο και στον επίλογο αυτού του νέου ποιητικού ρεμβασμού του Γάνου.

Τα παραθέτω έτσι όπως τα είπαμε και σαν μ'α απλή "ανεπίτευκτη" παρουσίαση του βιβλίου από την εφημερίδα μας.

ΚΑΝΕΝΑ ΑΣΤΕΡΙ (σελ. 52)
Απόψε κανένα αστέρι δεν φωτίζει
το βήμα μου
κανένα κύμα δεν ναυουρίζει
τη σιωπή μου
Σκοτάδι στα παράθυρα της μνήμης
και το φεγγάρι ξέχασε να βγει
και τα χαμένα όνειρα έσβυσαν
κεριά σε ρημοκλήσι.

ΚΛΩΘΩ (σελ. 53)
Χάθηκε στην ομίχλη της ανυπαρξίας
ο χρόνος της προσμονής,
τα παράθυρα της αμφιβολίας

μείναν ανοιχτά,
Τα όνειρα, γυμνά, μετέωρα
Το συναίσθημα άφου
και η κλωθώ διβούλη....

ΟΝΕΙΡΑ (σελ. 51)
Κρατάμε τα όνειρα
δεν τα σβύνουμε,
κομμάτια της ψυχής μας είναι
Πάντα μορφοποιούν τη ζωή
και τη γεμίζουν
ακόμη κι αν δεν βγούν αληθινά
γι αυτό τα υπερασπιζόμε.

Κ.Χ.Κ.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΔΟΛΟΥ
ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Η Αδελφότητα Δολιωτών Αμερικής απαντούν στους εκπροσώπους της Τοπικής Κοινότητας Εξουσίας κ.κ. Χριστόφο. Κωσταρά και Ευάγγ. Δάκα σε όσα τους έγραψαν γιά να δικαιολογήσουν την ληλασία του δάσους Δολού. Αυτή την επιστολή των αντιπροσώπων της Τοπικής Εξουσίας αποφύγαμε να την δημοσιεύσουμε στην εφημερίδα μας, όπως γράφαμε στο προηγούμενο φύλλο μας, διότι την θεωρήσαμε ότι δεν αρμόζει στο ήθος των Δολιωτών και την χαρακτηρισμό "εισαγόμενη". Η επιστολή των Δολιωτών Αμερικής, πέραν της αποκτάστασης των πραγμάτων αποτελεί και ένα μάθημα ήθους για τους αποδέκτες. Για μας κλείνει το θέμα της επιστολογραφίας. Δημοσιογραφικά όμως δεν τελειώνει το θέμα του δάσους αφού συνεχίζεται η βάνανση "απομυλωνική" υλοτομία του δάσους, το οποίο ευρίσκεται μέσα στα όρια του NATURA 2000.

Η επιστολή έχει ως εξής:
Νέα Υόρκη 5 Σεπτεμβρίου, 2000
Πρός τους κ.κ. Χριστόφορο Κωσταρά και Ευάγγελο Δάκα
Αγαπητοί Συγχωριανοί
Πριν δύο εβδομάδες πήραμε το γράμμα σας πολύ καθυστερημένο και γεμάτο πικρίες και επιπλήξεις για ένα "κατηγορώ" εκ μέρους μας που στην ουσία δεν έγινε.

Δεν γνωρίζουμε ποιος συνέταξε το γράμμα σας αλλά το συμπέρασμα που βγάλαμε είναι ότι πρόκειται για κάποιον πλήρως γνώστη της Ελληνικής γλώσσας, αλλά όχι των απόμων προς τους οποίους απευθύνετο, αλλά ακόμη ούτε και της αγάπης και της λαχτάρας τους για το χωριό μας. Άνθρωπος που μας αποκαλεί "εισαγγελικούς κατήγορους" ικανούς να εκτοξεύσουμε "λίβελο" εναντίον σας, απλά δεν μας γνωρίζει καθόλου.

Το γράμμα μας κάθε άλλο παρά "λίβελο" ήταν, γιατί οι εισαγγελείς δεν κάνουν ποτέ "έκκληση" όπως κάναμε εμείς, μόνο για να σταματήσει το κόψιμο του δάσους.

Σας βεβαιούμε ότι ποτέ δεν διανοηθήκαμε να αμφισβητήσουμε τις ευαισθησίες σας και την αγάπη σας για το έργο χωριό μας. Εκείνο που αμφισβητήσαμε είναι το δικαίωμά σας να αποφασίζετε κάτι χωρίς την σύμφωνη γνώμη των υπολοίπων συγχωριανών μας όπου κι αν βρίσκονται.

Αντίθετα, κάποιος που δεν γνωρίζει την πολυετή προσφορά μας στο Δολό, αμφισβητούν το δικαίωμα του λόγου σ' εμάς τους "Αμερικάνους" γιατί "εσάς ψήφισαν και μπορείτε να κάνετε ό,τι θέλετε".

Σεις οι χωριανοί μας αν νομίζετε ότι είμαστε παράλογα υπερευαίσθητοι, σας ζητούμε συνώνυμη γιατί τομήσαμε να σας καταστήσουμε προσεκτικούς για μία πιθανή καταστροφή του δάσους, δεδομένου ότι και στο παρελθόν είχε δημιουργηθεί παρόμοια περίπτωση.

Όσο για τους πληροφοριοδότες μας, σας βεβαιούμε ότι δεν είναι "γνωστοί-άγνωστοι" αλλά σώφρονες άνθρωποι που έχουν αποδείξει έμπρακτα ότι αγαπούν το χωριό και ο μέχρι σήμερα βίος τους είναι μία τρανή απόδειξη γι' αυτό.

Οι εξηγήσεις στο γράμμα σας είναι δεκτές και θεωρούμε το θέμα τελειωμένο με την ευχή το έργο που έχετε αναλάβει, να επιβραβεύεται επάξια απ' όλους μας.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς
Ηλίας Μπέτζιος, Πρόεδρος- Χρήστος Μουτσόπουλος, Γραμματέας

Εξέρες δημοσιεύσεις

Ερωτήματα από τον Π. Τόμο για τον Κοινοτάρχη της Πωγωνιανής

Ερωτάται ο πρόεδρος της διευρυμένης Κοινότητας Πωγωνιανής κ. Παντελής Τσέλης:

1. α) Με βάση ποιά προκήρυξη θέσης, προσέλαβε στην Κοινότητα Πωγωνιανής, ως νοσοκόμο την συνεπαικό κυρία Τσέλη; (Δεν γνωρίζω αν υπάρχει συγγενική σχέση μεταξύ τους).

β) Με απόφαση τίνος φορέα έγινε η πρόσληψη;

Δεν συζητήθηκε το θέμα ούτε στο Κ.Σ. Πωγωνιανής ούτε στο Δ.Σ. της Αναπτυξιακής Πωγωνιανής.

γ) Παρατίθεται η προηγούμενη νοσοκόμος που είχε προσληφθεί από την Αναπτυξιακή Πωγωνιανής μέσω ΔΑΕΔ, η οποία προσέφερε κατά κοινή ομολογία σημαντικό έργο στους κατοίκους των κοινοτικών διαμερισμάτων Πωγωνιανής και εάν για ποιά λόγο; Το Δ.Σ. της Αναπτυξιακής δεν ενημερώθηκε.

δ) Η νέα νοσοκόμος έχει τίτλο σπουδών και από ποιά επιστημονικό

ίδρυμα;

2. Με βάση ποιόν νόμο η Κοινότητα μας έχει τη δυνατότητα δημιουργίας Ταμειακής Υπηρεσίας, έστω Διακοινοτικής μορφής, όπως κατά πλειοψηφία αποφασίστηκε στη συνεδρίαση του Κ.Σ. της 2ας Οκτωβρίου 2000;

Μήπως θέλουμε κατ' ανάλογο τρόπο να προσλάβουμε και άλλο ημέτερο άτομο φορτώνοντας την Κοινότητα με έξοδα;

Αλήθεια οι δύο γραμματείες της Κοινότητας και η γραμματέας της Αναπτυξιακής δεν μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους και στον τομέα αυτό; Θα ήταν φόρτος εργασίας γι' αυτούς; Η γραμματέας της Αναπτυξιακής με τι ασχολείται;

3. Έχετε το δικαίωμα να μετεγκαταστήσετε παιμενική μονάδα εντός των ορίων του οικισμού του κοινοτικού διαμερισματος Πωγωνιανής;

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΤΟΜΟΣ

Μέλος του Κ.Σ. της διευρυμένης Κοινότητας Πωγωνιανής
Μέλος του Δ.Σ. της Αναπτυξιακής Πωγωνιανής

Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΠΟΝΤΙΚΑΤΙΩΤΩΝ

ΣΥΓΧΑΙΡΕΙ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΕ ΑΝΩΤΑΤΕΣ ΣΧΟΛΕΣ (ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2000-2001)

1. ΔΕΡΜΟΥ ΑΝΘ ΤΟΥ ΑΡΓΥΡΙΟΥ: Νομική Σχολή Παν/μίου Θεσ/νίκης
2. ΔΕΡΜΟΥ ΕΥΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ: Οικονομικό Παν/μιο Θεσ/νίκης.
3. ΒΟΥΛΑΡΗ ΕΛΕΝΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ: Νοσηλευτική Ιωαννίνων
4. ΚΡΟΜΜΥΔΑ ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ: Ιατρική, Παν/μιο Αθηνών
5. ΚΑΜΠΕΣΗ ΙΩΑΝΝΑ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ: ΤΕΙ Φυσιοθεραπείας Αθηνών
6. ΣΤΑΘΟΥΛΑΣ ΣΠΥΡΟΣ ΤΟΥ ΘΩΜΑ: Πολυτεχνείο Πατρών
7. ΒΟΥΛΑΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ: Ιατρική, Παν/μιο Αθηνών
8. ΚΡΟΜΜΥΔΑΣ ΙΑΚΩΒΟΣ ΤΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΥ: Παν/μιο Μάντσεστερ Αγγλίας.

• Το Δ.Σ. της Αδελφότητας Ποντικάτιωτών τους συγχαίρει για την επιτυχία τους, τους εύχεται καλό πτυχίο και όχι αποξένωση από το χωριό τους.

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΠΟΝΤΙΚΑΤΙΩΤΕΣ

1. ΚΑΜΠΕΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ
Πτυχίο Ιατρικής Σχολής Παν/μίου Αθηνών.
2. ΒΟΥΛΑΡΗ ΙΩΑΝΝΑ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΑ
Πτυχίο Φιλοσοφ. Σχολής Παν/μίου Αθηνών - Τμήμα Αγγλικής γλώσσας και Φιλολογίας
- Το Δ.Σ. της Αδελφότητας Ποντικάτιωτών τους εύχεται καλή σταδιοδρομία και να μην ξεχνούν το χωριό τους, πρόθυμοι για κάθε προσφορά προς αυτό.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Φιλεκπαιδευτικού-Λαογραφικού και Πολιτιστικού Συλλόγου Πωγωνιανής μόλις πληροφορήθηκε το θάνατο της Δωρήτριας του Συλλόγου Σοφίας Κυρούση Παπαγιαννοπούλου συνήλθε έκτακτα την 9-9-2000 και αποφάσισε ομόφωνα:

- 1) Να παραστεί αντιπροσωπεία του Συλλόγου στην κηδεία της.
- 2) Να καταθέσει στεφάνι στη σορό της εκλιπούσης.
- 3) Να δημοσιευθεί το παρόν ψήφισμα σε εφημερίδα Ιωαννίνων και στη "Φωνή του Πωγωνίου"

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΨΗΛΟΚΑΣΤΡΟΥ

Όπως κάθε χρόνο έτσι κι εφέτος το πανηγύρι της Αδελφότητας Ψηλοκάστρου, το χωριό μας, γνώρισε μίαν αξέχαστη επίσημη γιορταστική ημέρα επ' ευκαιρία της εορταστικής εκδήλωσης της αδελφότητας, που ετελέστη την 27ην Αυγούστου 2000. Τούτο το πανηγύρι είναι αλλοιότιμο από όλα τ' άλλα που γίνονται στην Ήπειρο, έχει κάτι το ξεχωριστό.

Σ' αυτό συνετέλεσε όπως κάθε χρόνο η έμπρακτη παρουσία της Αδελφότητας Ψηλοκάστρου με επί κεφαλής τον δραστήριο πρόεδρο κ. Πέτρο Παπαδόπουλο.

Κι αυτό γιατί οι χωριανοί και ξένοι επισκέπτες τρώνε σε ένα κοινό τραπέζι τα πατροπαράδοτα φαγητά που ετοιμάζονται από άνδρες κυρίως, ένας οργανισμός από άνδρες, γυναίκες και παιδιά ζωσμένοι με άσπρες ποδιές σεββίζουν όλον τον κόσμο σε χρόνο ρεκόρ και μετά το φαγητό με τα όργανα στη μέση το πατροπαράδοτο οικογενειακό γλέντι με όλο τον κόσμο στο χορό.

Σ' αυτή την εκδήλωση παρέστησαν μεταξύ των άλλων ο τέως Υπουργός επί σειράν ετών του ΠΑΣΟΚ κ. Γεώργιος Μωραΐτης, ο τέως Υπουργός και Βουλευτής της Ν.Δ. κ. Αντώνιος Φούσας, ο κ. Αθαν. Τζιάλλας πολιτευτής της Ν.Δ., ο τ. Δήμαρχος Δελβινάκιου κ. Γεώργιος Μπέλλος, ο πρόεδρος Δ.Δ. Στρατινίστας κ. Σωκρ. Παππάς, ο τέως πρόεδρος Κοινότητας Δημόκορης κ. Γεώργιος Φωτίου, ο τ. Πρόεδρος Κοινότητας Δεσποτικού κ. Νίκος Κολομβούνης, ο τ. πρόεδρος κ. Θεοφάνης Οικονόμου, οι πρόεδροι αδελφότητας: Στρατινίστας κ. Βασ. Μπολοβίνης με την σύζυγό του Μαρία, Περιστερίου κ. Ιωάννης Αγγελής με την σύζυγό του, Κερασόβου κ. Κολλιάς και ο αντιπρόεδρος κ. Τζαβέλλας, Δημόκορης κ. Εμμ. Λιάγκος μετά της Αικατερίνης Μπουκουβάλα Γεν. Γραμ. Ο αντιπρόεδρος Αδ.

Κατά την εκδήλωση μίλησε ο Πρόεδρος της αδελφότητας κ. Πέτρος Παπαδόπουλος.

Τέτοια πανηγύρια ζωντανεύουν τα χωριά μας. Ευχόμαστε και του χρόνου.

Ενας Ψηλοκαστρίτης.

**ΠΩΓΩΝΗΣΙΟΙ
ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ
ΤΙΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ**
Στις σφραγίδες τους
μένει ακόμη το όνομα
των χωριών μας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θέλουμε να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες μας για την συμπαράσταση, συναντίληψη και ενθάρρυνση στην εκδοτική μας προσπάθεια στους αναγνώστες και συμπατριώτες: Χαρ. Αντωνίου, Στόλη, Β. Σάκα, Γιάννη Μποντίνη, Δημ. Παπαγιάννη, Σοφία Μαργιώλη, Αχ. Τζήμο, Παν. Κάραρο, Μάνθο Σπύρου, Μιχ. Πανταζή, Αθηνά Πάλλη, Κων. Βασιλάκη, Κούλα Μπίση, Θεοδοσία Κωστούλα.

ΑΠΟ ΤΗ "ΒΗΣΣΑΝΗ"

Σαν πήρα τη "Βήσσανη", την εφημερίδα της Αδελφότητας Βησσαυνίων, οι φωτογραφίες με τις Βησσαυνιωτοπούλες ντυμένες με την παραδοσιακή μας φορεσιά, ήταν μία από τις σπάνιες πλέον φορές που μας ανεβάζουν το ηθικό. Να πούμε μπράβο στις κοπέλες; Είναι πολύ λίγο. Να μη τις ματιάξουμε; Τρέμουμε στην ιδέα πως μπορεί να είναι οι τελευταίες! Να τις ευχηθούμε να είναι καλά για πολλά χρόνια και να τις βλέπουμε; Είναι μία ελπίδα που τη φυλάμε σαν θησαυρό. Σπάνιες οι εκδηλώσεις που εμφανίζεται η Πωγωνήσια φορεσιά. Στα Γιάννενα, που κάθε χρόνο στις εθνικές γιορτές, παρελαύνουν οι νέες με τοπικές στολές, έχουν μερικά χρόνια που δεν εμφανίζεται η Πωγωνήσια φορεσιά. Να πούμε πως αραίωσαν ακόμη και στις εκδηλώσεις

στα χωριά μας όπου έγινε σπάνιο είδος; Μας στενοχωρεί, αλλά, είναι μία πραγματικότητα. Να προσθέσουμε ακόμη, ότι πολλές φορές, και αυτές που ντύνονται δεν πετυχαίνουν καλό φακίωλίσμα. Είναι και αυτή μία δυσκολία και μία αδυναμία για να ντυθούν τα κορίτσια. Δεν υπάρχουν φακιστρίες. Αυτές όμως οι Βησσαυνιωτοπούλες που είδαμε στη "Βήσσανη" τα κατάφεραν να είναι και καλά φακιστρίες. Γιαυτό και θύμισαν παλιά Βήσσανη! Στα καλά λόγια για τις Βησσαυνιωτοπούλες να προσθέσουμε και έναν καλό λόγο και για τους οργανωτές της παρουσίασης, και πριν κλείσουμε αυτό το καλοκαιριάτικο σημείωμα να συγχαρούμε τις φακιστρίες που είναι η Αριστεά Δάκα και η Ανθούλα Τζιόβα. Και του χρόνου...ελπίζουμε!

ΚΥΡΙΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΞΕΡΕΤΕ ΤΙ ΘΑ ΠΕΙ;

Από την εφημερίδα, "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΝ ΜΕΛΛΟΝ", της εκλεκτής συμπατριώτισσας κ Λέλας Αθ. Γκογκώνη και από το ενδιαφέρον άρθρο, "ΝΑ ΤΙ ΘΑ ΠΕΙ ΗΠΕΙΡΟΣ" ξεχωρίσαμε ένα απόσπασμα που είναι ο αντικατοπτρισμός του Πωγωνίου. Το δημοσιεύουμε με χαρά και με πολλές ευχαριστίες στη αγαπητή Λέλα που συχνά αναφέρεται στην έκδοσή μας και την προσπάθεια "ενός αμετανόητου Πωγωνήσιου": Αλλά και για τους αντιπροσωπευτικούς μας φορείς για να ενισχύσουν το "ΑΠΑΙΤΟΥΜΕ", σε κάθε διεκδικητική προβολή των Πωγωνησιακών θεμάτων.

"Κύριοι αρμόδιοι, ξέρετε τι θα πεί;

- * Να σου κλείνουν τα σχολεία, γιατί δεν υπάρχουν παιδιά;
- * Να σου φεύγουν τα μεγαλύτερα παιδιά, γιατί δεν βρίσκουν δουλειά;
- * Να σου κλείνουν Αγρόνομεία και Δασαρχεία;
- * Να σου κλείνουν γραφεία της ΔΕΗ και τα Ταχυδρομικά γραφεία;
- * Να σου αποσύρουν στρατιωτικά φυλάκια και φρουρούς, σε περιοχές που τόσα χρόνια οι ίδιοι αυτοί κάτοικοι φρουρούσαν-ακοίμητοι φρουροί- για να κάθεστε σήμερα εσείς στις καρέκλες σας αυτές τις αναπαυτικές;
- * Να μην έχεις παπά να λειτουργήσει τις εκκλησίες και πολλές φορές, να φεύγουν οι νεκροί ακοιμώνητοι;
- * Να σου κλείνουν το Τοπικό Δημόσιο Ταμείο, Ξαφνικά και αδικαιολόγητα;
- * Να σου καίγεται το σπίτι σου και το χωράφι σου, να καίγονται τα ζωντανά σου, το βίός σου και, το χειρότερο, να χάνονται ανθρώπινες ζωές, χωρίς να μπορεί να σε βοηθήσει κανείς;"

ΚΑΘΥΣΤΕΡΕΙ ΤΟ ΠΟΡΙΣΜΑ

Κατά την διάρκεια της καταστρεπτικής φωτιάς στο Κάτω Πωγώνι, έγιναν καταγγελίες για παραλείψεις και ολιγωρία αλλά και ευθύνες για την μη αποτελεσματική επέμβαση στις 6 Αυγούστου που εκδηλώθηκε στην περιοχή Καστανής και στην Αλβανική πλευρά, η οποία έτσι σιγόκαιγε και αναζωπυρώθηκε όταν φύσηξαν ισχυροί άνεμοι. Τότε είχαν υποσχεθεί πως θα γίνουν ανακρίσεις για να εντοπισθούν ευθύνες και παραλείψεις. Πέρασαν πενήντα μέρες και ακόμη δεν έχει βγει κάποιο πόρισμα. Έτσι, στον κόσμο παραμένει η υποψία πως και αυτή η υπόθεση κουκουλώνεται. Η περίπτωση όμως αυτή, είναι πολύ σοβαρή για να την αφήνουν έτσι έκθετη όταν μάλιστα χάθηκαν ανθρώπινες ζωές. Ας δοθεί μία απάντηση, ένα πόρισμα, να δείξουν πως ακόμα δεν χάθηκε η ευαισθησία για τον άνθρωπο και το ενδιαφέρον για τους αδικωμένους.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΒΛΑΧΙΩΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

ΓΟΥΝΑΡΗ 36 - ΕΛΛΗΝΙΚΟ - Τ.Κ. 167 77 ΤΗΛ.: 9624250 FAX: 9618929

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ

ΥΛΙΚΟ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

- αυτοματισμοί
- θυροτηλέφωνα
- τηλεφωνικό υλικό
- πίνακες
- ενδοσυνεννοήσεις
- όργανα μετρήσεως
- φθορισμός
- λαμπτήρες
- φωτιστικά σώματα
- παντός τύπου

ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΑ!

- Φθινοπώριασε και φυλλορρόησαν νωρίτερα τα χωριά μας από τα δένδρα.
- Έφυγε η μεγάλη μάζα των παραθεριστών αμέσως μετά τα τελευταία πανηγύρια και μετά τις φωτιές.
- Αυτό το καλοκαίρι ήταν, της φωτιάς και της καταστροφής, και έτσι θα μείνει στη θύμηση του Κάτω Πωγωνίου.
- Πολλοί, και για πολλά χρόνια δεν θα ξεχάσουν την εικόνα από το φλεγόμενο μέρα και νύχτα, Κάτω Πωγώνι.
- Και οι αντάγγειες την νύχτα, από τις φωτιές, θα γυρίζουν εφιαλτικά στις αναμνήσεις αυτού του καλοκαιριού
- Τα ελικόπτερα και τα αεροπλάνα έδωσαν τη μάχη από αέρος και οι πυροσβέστες επί του εδάφους.
- Αλλά μάταιος ο κόπος, και τίποτε δεν μείωσε τον πόνο και τη θλίψη.
- Κλαψε Πωγώνι, ήταν και η δική μας καταγραφή αυτού του χρονικού. Κλάψε Πωγώνι, μα μή χάνεις την ελπίδα στο Θεό και στους ανθρώπους σου.
- Στο Πάνω Πωγώνι κυριάρχησαν οι αλυσίδες και τα λουκέτα στον πολιτισμό.
- Κι αυτό δεν θα ξεχαστεί, όπως και ο Δήμαρχος με το λουκέτο της ντροπής, που έτσι καταγράφηκε στο χρονικό του φετινού καλοκαιριού..
- Έρχεται μετά Καποδιστριακή φουρτούνα και άγνωστο το μέλλον των Δήμων και Κοινοτήτων μας.
- Με δόσεις θγαίνουν οι ειδήσεις για μία ακόμη δόση ...συνενώσεων! Και πολλοί ρωτάνε: πού θα μας πάνε;
- Πολλά τα σενάρια και πολλές οι αλλαγές. Οπωσδήποτε δεν θα φτουρίσει το υπάρχον σχήμα. Τα γεγονότα ...τρέχουν και η ενημέρωση θα ακολουθήσει!
- Ούτε παραιτήσεις ούτε νέα ψηφίσματα στο Δήμο Δελθινάκιου. Ποιός μας χαμπεριάζει; Μωρέ, ούτε μία απάντηση δεν δόθηκε!
- Και ποιός διαβάζει ψηφίσματα; Άλλα ...ψηφίσματα θέλουν. Τα...κουκιά, όταν έρθει η ώρα της ψήφου! Εκείνα, τα...μετράνε.
- Και μία και μπήκαμε στο φθινόπωρο ας προσέξουν τα...ρακιά και τα...τσίπουρα εκείνοι που ακόμη επιμένουν στην παράδοση. Νάχουν ποιότητα, και όχι...ζάχαρη!
- Καιρός και γιά ξύλα για το τζάκι και την μασίνα! Ποιός ξέρει; Εφέτος μπορεί να πεθυμήσουν πολύ το τζάκι με τέτοια τιμή που παίρνει το πετρέλαιο....
- Ας κλείσουμε με... "καλά ρακιά", η τελευταία και πιό παραδοσιακή λειτουργία που έμεινε στο χωριό.

K.X.K

Η ΠΟΤΟΠΟΙΪΑ - ΚΑΒΑ ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Παλαιολόγου 4-Ιωάννινα, Τηλ. 27.094
Για τις γιορτές, πανηγύρια και κάθε μέρα
ποτά και κρασιά σε πλούσια συλλογή